

REFERAT |KRS| Formannskapet (2007-2011) d. 30-03-2011

Mødedato Onsdag d. 30. marts 2011 kl. 09:00

Mødested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Velferdsteknologi og e-helse - status og utviklingsprosesser.....	3
REGIONAL PLAN FOR KRISTIANSANDSREGIONEN - 2- HØRING.....	10
Kommuneplan for Vennesla 2011-2023.....	18
Sysselhandlingsplan for Kristiansandsregionen 2011-2020 - høringsutkast.....	21
Valg av nytt styremedlem i pensjonskassen.....	28
Cultiva omdanning av vedtektenes §10.....	32
Ny politisk styringsmodell for Knutepunkt Sørlandet.....	35

Punkt 27/11: Velferdsteknologi og e-helse - status og utviklingsprosesser

Bilag

Saksprotokoll

eldrerådets uttalelse velferdsteknologi

Dato: 11.03.11
Saksnr.: 201102628-1
Arkivkode E: G01 &79
Saksbehandler: Anne Karen Aunevik

Saksgang

Helse- og sosialstyret
Formannskapet

Møtedato

22.03.2011
30.03.2011

Velferdsteknologi og ehelse - status og utviklingsprosesser

Sammendrag:

Velferdsteknologi og ehelse blir sentrale faktorer for innbyggernes livskvalitet, utvikling av tjenester og samhandling innen helse- og sosialsektoren framover.

OSS (Overordnet strategisk samarbeidsorgan) har vedtatt at de ønsker å være pådriver for regional satsing på:

- Prosjekt "Agderløftet" for implementering av det nasjonale meldingsløftet.
- Forstudie "Bo trygt og godt hjemme". Regionalt forprosjekt for å utvikle og ta i bruk teknologi som bidrar til at innbyggerne kan mestre eget liv og egen helse.
- Oppbygging av Senter for E-helse på UiA til å bli et nasjonalt kompetansesenter.

I tillegg er Kristiansand og andre kommuner invitert til deltakelse i andre prosjekt av Sørlandet Sykehus, det gjelder blant annet:

- Digitale intervensjoner
- Innovasjonsledelse

Helse- og sosialdirektøren anbefaler at Kristiansand kommune etterstreber å være i forkant av utviklingen, samt å være en pådriver for regional samarbeid om e-helse- og velferdsteknologi.

[Forslag til vedtak:](#)

[Saken tas til orientering](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Lars Dahlen
helse- og sosialdirektør

Bakgrunn

Demografisk utvikling og samfunnsendringer vil utfordre offentlig sektor i svært stor grad framover. Eldrebølgen sett i sammenheng med redusert tilførsel av arbeidskraft og ressurser tilsier behov for innovasjon og nytenkning. Gapet mellom tilgjengelige ressurser og innbyggerne forventninger øker. Samhandlingsreformen er tydelig på at kommunenes vil få økt ansvar på flere områder knyttet til pleie og omsorgssektoren. I forslag til ny helse- og omsorgslov understrekes dette ansvaret. Kommunehelsesektoren står ovenfor viktige veivalg og dilemmaer i forhold til krav om kvalitet, effektivitet, likeverd og demokrati.

Forsommeren 2011 skal "Hagen-utvalget" legge fram en NoU om "Innovasjon og omsorg". Utvalget skal utrede muligheter og foreslå nye innovative grep og løsninger for å møte framtidens omsorgsutfordringer. Det forventes at den vil fremheve velferdsteknologi og ehelse som sentrale faktorer for innbyggernes livskvalitet, utvikling av tjenester og samhandling innen helse- og sosialsektoren framover.

Agder har gode forutsetninger for samarbeid om innovasjon og kunnskapsutvikling . Kompetansemiljøene på UiA, Sørlandet Sykehus HF, privat næringsliv og kommunene på Agder er i dialog om samarbeidsmodeller som kan gjensidige synergieffekter.

Status og noen milepæler for regionale satsingen og dialog :

Desember 2009	OSS vedtok å etablere IKT forum med deltakelse fra SSHF og kommunesammenslutningene.
Vår 2010	OSS vedtar strategisk satsing på bruk av IKT og ny teknologi.
Høst 2011	Regionale møter mellom ulike strategiske partnere. Oppfølgingsplan pr 24.11.10: 1. Forprosjekt "Verifisering av omsorgsteknologi". Ansvarlig: UiA v/Senter for e-helse. 2. Forprosjekt om samhandling og samarbeid mellom kommune og sykehus med to hovedsatsinger: "Bo trygt og godt hjemme" og "elektronisk samhandling". Ansvarlig: OSS. 3. Forberede arenaprosjekt -etablere næringsklynge av e-helse bedrifter. Ansvarlig: Næringslivet, Innovasjon Norge, Digin.
07.01.11	OSS 7.januar, vedtak vedrørende 1. Meldingløftet- Agderløftet 2. Forprosjekt "Bo trygt og godt hjemme" 3. Forprosjekt "Digitale intervensjoner" 4. Innspill til UiA om Senter for e-helse
23.02.11	Styret på UiA vedtar at ehelse blir ett av de tre definerte toppsatsingsområdene
25.02.11	Regionalt partnern møte. Status.
25.03.11	OSS 25.mars: Møte i Grimstad. Avklaring av videre satsing.
19.05.11	Regionalt partnern møte.

Denne saken inneholder en orientering om status i følgende satsinger og prosjekt:

1. Prosjekt "Agderløftet" for implementering av det nasjonale meldingsløftet.
  2. Forstudie "Bo trygt og godt hjemme". Regionalt forprosjekt for å utvikle og ta i bruk teknologi som bidrar til at innbyggerne kan mestre eget liv og egen helse.
  3. Forprosjekt om "Digitale intervensjoner". Målet å utvikle internett- og mobil-baserte selvhjelps-programmer for å støtte livsstilsendringer.
  4. Innmed-prosjekt om innovasjonsledelse og innovasjonskultur i helsesektoren.
  5. Oppbygging av Senter for E-helse på UiA til å bli et nasjonalt kompetansesenter.
  6. Andre forhold som vil påvirke framtidig satsing
- 1. Prosjekt "Agderløftet" for implementering av det nasjonale meldingsløftet.**

OSS vedtok i møte 7.januar 2011 at de vil være en pådriver og strategisk aktør i Agder for å få realisert intensjonene i det nasjonale meldingsløftet i Agder. Og de anbefalte at det ble organisert gjennom et regionalt prosjekt; "Agderløftet".

Nasjonalt meldingsløft er et program for realisering av effektiv, helhetlig og fungerende meldingsutveksling av henvisninger, epikriser, laboratorie- og røntgenrekvisisjoner/- svar mellom helseforetak, legekantor og kommunene samt innsending av sykemeldinger og legeoppgjør fra NAV. Helsedirektoratet leder satsingen på oppdrag fra helse- og sosialdepartementet.

Fra Agder er Arendal og Lyngdal kommune pilotkommuner i meldingsløftet. Arendal har vært pilot i ELIN-k og Kristiansand var ELIN-k samspill kommune. Kristiansand kommune har samhandlet elektronisk med fastleger, sykehus og Røntgensenteret siden 2008.

Norsk helsenett SF er et statlig foretak som skal sørge for at foreligger en hensiktsmessig og sikker infrastruktur for effektiv samhandling mellom deler av helse- og omsorgstjenestene, og bidra til forenkling, effektivisering og kvalitetssikring av elektroniske tjenester til beste for både pasienter og befolkningen for øvrig. Foretaket skal sørge for nødvendig samordning av infrastrukturtenestene i helsesektoren og understøtte god kommunikasjon mellom aktørene i helsetjenesten. Sykehuspartner har ansvar for at den teknologiske infrastrukturen (helsenett) kobles opp på SSHF.

Ved å etablere en tydeligere prosjektorganisering i fellesskap mellom sykehuset og kommunene kan den allerede vedtatte satsingen forsterkes. Den kommunale deltakelsen i "Agderløftet" skal sikre framdrift i implementering samt at kompetanse og erfaringer skal spres.

Prosjektets innhold og organisering er under avklaring, IKT forum i OSS skal lage et forslag som skal legges fram for OSS våren 2011.

Foreløpig forslag til overordnet mål for "Agderløftet":

1. Realisere intensjonene i det nasjonale meldingsløftet i Agder
2. Utvikle arbeidsprosesser som gir mer effektiv og brukervennlig samhandling.

Foreløpig forslag til delmål:

1. Motivasjon for at flere kommuner bruker norsk helsenett
2. Raskere innføring av samhandling med samtlige kommuner på Agder
3. Vurdering av hvordan arbeidsprosessene kan organiseres på en mer effektiv måte.
4. Bedre samhandling og pasientflyt
5. Utvikling av samhandling som gir både kvalitet, god pasientsikkerhet og god etisk standard.
6. Utvikling av teknologi som underbygger at innbyggerne mestrer eget liv og egen helse.

Det kan være gunstig for prosjektet om det ble etablert et formalisert samarbeid med Senter for e-helse ved UiA. Dette blant annet for å utnytte fasilitetene ved senteret til simuleringer og uttesting. Dette gir prosjektet en unik mulighet til å prøve ut teknologien i et kontrollert miljø, samtidig åpner det nye muligheter for erfaringsdeling i forhold til organisasjon og rutine. Videre kan det være aktuelt å etablere et eget prosjekt som ser på gevinstrealisering ved ulike deler av prosjektet. Her kan masterstudenter trekkes inn i arbeidet, og det kan være aktuelt å gå sammen om å søke midler til følgeforskning.

Satsingen på "Agderløftet" er forankret i helsenettverket og rådmannsutvalget i Knutepunkt Sørlandet ved at det er søkt om 300.000 av fylkesmannens skjønnsmidler i 2011 til å koordinere Knutepunktkommuners implementering av meldingsløftet.

Det kan også bli aktuelt at SSHF søker om helsedialogmidler til å koordinere implementering og sikre erfaringsoverføring i hele Agder. Det skal avklares i OSS 25.mars.

2. Forstudie "Bo trygt og godt hjemme".

OSS vedtok i møte 7.januar 2011 at de vil stimulere til økt fokus i Agder på utviklingstiltak innen velferdsteknologi.

Arbeidsutvalget for OSS har fått i oppdrag å utarbeide forslag til forprosjekt som kan finne en mulig "Agder-nisje" når det gjelder å utvikle og ta i bruk teknologi som bidrar til å forebygge og utsette hjelpebehov på en måte som gir økt mestring og livskvalitet for den enkelte. Forprosjektet vil danne grunnlag for igangsettning av konkrete utviklingsprosjekt.

Forprosjektet kan også gjøres i form av et forstudie som gjøres i samarbeid med Senter for e-helse, flere kommuner og SSHF.

Forstudiet vil søke å avdekke kommende behov, og hva som kan ha størst effekt for våre innbyggere og for samfunnet når det gjelder bruk av teknologi. Blant annet bør det vurderes om det er mest behov for individrettede tiltak eller tiltak relatert til investering i infrastruktur for bolig og boligområder. Det bør også vurderes om man skal prioritere forebygging i forhold til forventet funksjonssvikt, eller rehabilitering/habilitering av enkelte pasientgrupper.

Forstudiet skal også kartlegge status i Agder innen e-helse. Blant annet har Knutepunkt Sørlandet har samarbeidet med Telenor om utprøving av sensorbaserte hjelpemidler. Prosjektet er nylig avsluttet, og evalueringsrapport foreligger. Setesdalsregionen har deltatt i prosjekter med bruk av Telemedisin, og Lister-regionen har utviklingsplaner for oppfølging av demente.

Det finnes et innovativt miljø i Agder, og god dialog mellom strategiske partnere. Forstudiet vil kartlegge relevante nasjonale og internasjonale erfaringer, og dermed søke å sirkle inn tema og områder som kan bli Agders nisje i framtidig utviklingsarbeid.

Satsingen på "Bo trygt og godt hjemme" er forankret i helsenettverket og rådmannsutvalget i Knutepunkt Sørlandet ved at det er søkt om 500.000 av fylkesmannens skjønnsmidler i 2011 til å koordinere Knutepunktkommuners deltakelse i prosjektet, og eventuelt til prosjektledelse.

Det kan også bli aktuelt at Kristiansand i samråd med helsenettverket i Knutepunkt Sørlandet søker helsedialogmidler til gjennomføring og koordinering av et forstudie/forprosjekt. Det skal avklares i helsenettverket 17.mars, og i OSS 25.mars.

3. Forprosjekt "Digitale intervensjoner"

Helse Sør Øst har spurt SSHF om å være prosjekteier for et forprosjekt om "Digitale intervensjoner". SSHF har sagt seg villige til å ta prosjekteieransvaret siden de ser at dette prosjektet har store samarbeidsflater med Helsefilm.no, og at man kan gjenbruke mye av både kunnskaper og løsninger som allerede er etablert.

Forprosjektet foreslås gjennomført i perioden mars-september 2011 med et budsjett på NOK 500 000,-. Formålet med forprosjektet vil være å

- a) definere behovene for slike løsninger i helsetjenesten
- b) utføre idé- og konseptutvikling for løsninger
- c) foreta en risikoanalyse ift. teknologiske løsninger
- d) foreta en kartlegging av markedet ift. mulige leverandører og markedspotensiale etter utvikling av løsninger
- e) foreta søk etter mulige industripartnere

Forprosjektet kan bli etterfulgt av et Innovasjon Norge OFU-prosjekt.

Prosjektet har som mål å utvikle internett- og mobil-baserte selvhjelps-programmer for å støtte livsstilsendringer, samt bidra til bedre egenomsorg hos dem som har livslang sykdom. Det tas i første omgang sikte på å utvikle to grupper av programmer:

1. Programmer innen forebygging/livsstilsendring
  - a) Langtidsfrisk – hverdagsmestring og positiv psykologi
  - b) Depresjon – forebygging og hjelp for lette depresjoner
  - c) Røykeslutt
  - d) Alkoholreduksjon – screening og hjelp til å redusere
  - e) Leve hjertesunt – kost og fysisk aktivitet
  - f) Forebygging av fødselsdepresjon
2. Programmer innen egenomsorg, rehabilitering og sekundærforebygging
  - a. Raskere tilbake – for langtidszymeldte
  - b. Leve bedre med diabetes
  - c. Leve bedre med KOLS
  - d. Leve bedre med kreft

Digitale intervensjoner skal utgjøre et supplement, ikke erstatte, eksisterende tjenester og tiltak. Fordelen med det HSØ- initierte prosjekter er at innhold er avklart, så man raskt kan gå over i det faglige utviklingsarbeidet. Det er imidlertid behov for en behovs- og nyttevurdering noe man forventer vil bli en del av forprosjektet. Kristiansand kommune har meldt til prosjektledelsen at hvis et slikt prosjekt skal oppnå ønskede gevinster må det supplere oppfølging som gis av helsepersonell i både kommuner og sykehus, og kan ha et sterkt fokus i forhold til hjemmetjenesten.

Prosjektets innhold er under avklaring. Kommunene i Agder er representert i styringsgruppen v/ enhetsleder for samfunnsmedisinsk enhet i Kristiansand.

4. Innomed-prosjekt om innovasjonsledelse og innovasjonskultur i helsesektoren.

Forsknings- og utviklingsdirektør på SSHF har nylig videreformidlet en invitasjon fra Innomed Norge (sekretariat for behovsdrevet innovasjon i helsesektoren) til SSHF og Agder om å være samhandlingspilot i forhold til innovasjon.

Det vil antagelig innebære en seminar-rekke over 3 måneder for ca 50 personer fra kommuner, sykehus, brukergrupper og academia. Det er foreløpig uavklart hva dette vil innebære i praksis, både når det gjelder finansiering, innhold og deltakelse.

Samtidig kan dette kan være en god anledning for regionen til samhandling om behovsdrevet innovasjon inne ehelse og velferdsteknologi, og dermed bygge opp under og skape ringvirkninger av de andre satsingene som allerede er under oppstart.

InnoMed ønsker dialog med SSHF om hvordan et slikt prosjekt kan utformes i Agder. Den regionale responsen vil avklares i Knutepunkt Sørlandet 17.mars, og i OSS 25.mars.

5. Oppbygging av Senter for E-helse på UiA til å bli et nasjonalt kompetansesenter.

Senter for eHelse og omsorgsteknologi ved UiA i Grimstad ble etablert i 2010. Det har ambisjoner om å bli et forskningslaboratorium for e-helse og omsorgsteknologi, samt å bli et nasjonalt kompetansesenter og internasjonalt respektert forskningssenter innen sitt område. Senteret skal være en brukerstyrt arena for undervisning, forskning, utvikling og utprøving av ny teknologi til bruk i helse- og omsorgssektoren. Senteret er basert på samarbeid mellom tre fakultet:

- Fakultet for helse- og idrettsvitenskap
- Fakultet for teknologi og realfag
- Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

Tidligere i vinter ble det utarbeidet en strategi for senterets videre satsing. Denne strategien ble vedtatt av styret på UiA 23.februar. Da ble det også vedtatt at ehelse skal være en at toppsatsingsområdene for universitetet de neste 4 årene.

OSS involverte seg i utarbeidelsen av strategien ved å bidra med innspill, samt at det ble sendt et eget brev fra OSS til styret på UiA.

I dette brevet understreket OSS viktigheten av at UiA etablerer e-helse som et av sine langsiktige og strategiske satsingsområder både i forhold til utdanning, innovasjon og forskning. OSS viste til at et tett samarbeid mellom SSHF, kommuner i regionen og Senter for e-helse som kan bidra til å oppfylle senterets ambisjoner om å bli et nasjonalt kompetansesenter. Den samhandlingsarenaen og det samarbeidsnettverket som OSS representerer kan gjøre Agder til en unik arena for senterets videre utvikling.

Bruk av teknologi er et sentralt utviklings- og innovasjonsområde, både når det gjelder samhandling, utvikling av tjenestetilbud og for å bidra til selvhjulpenhet for den enkelte. Det blir behov for utesting av nye løsninger basert på forskning og erfaring. Videre blir det behov for å prøve ut nye arbeids- og samarbeidsprosesser som både er mer effektive og kan gi en bedre kvalitet der det trengs mest.

Kommuner og sykehus har mange ansatte med høy kompetanse, og sitter tett på både faglige og samfunnsmessige utfordringer som er relevant for både forskning og utdanningsfeltet. Vi kan bidra med denne kompetansen både som samarbeidspartner, testarena og som krevende kunde.

6. Andre forhold som vil påvirke framtidig satsing

Velferdsteknologi foreslås som et av hovedsatsings-områdene for Kristiansand i *utviklingssentrene strategi*. Det vil innebære at Kristiansand får et særlig ansvar for kunnskaps- og erfaringsspredning for dette feltet i Vest-Agder.

Kristiansand kommune og UIA har igangsatt arbeidet med å utarbeide en *universitetsmelding*. Den blir ferdig høsten 2011, og vil blant annet inneholde mål, ambisjoner og samarbeidsstrukturer når det gjelder samarbeid om forskning og kompetanseutvikling. Flere Agder-kommuner vil bli involvert gjennom eksisterende fagnettverk og samarbeidsarenaer, og e-helse kan bli en sentralt samarbeidstema.

Helse- og sosialdirektøren kommer i løpet av våren til å opprette en *3-årig prosjektstilling* som kan koordinere og være pådriver for innovative og framtidsrettede løsninger innen e-helse og velferdsteknologi i samarbeid med private og offentlige aktører og med aktuelle forskningsmiljø.

Punkt 28/11: REGIONAL PLAN FOR KRISTIANSANDSREGIONEN - 2-HØRING

Bilag

Oppsummering av høringsuttalelser med kommentarer

Regionalplan for Kristiansandsregionen 2011-2050 - 2. høringsutkast

Dato: 04.03.2011
Saksnr.: 201006787-11
Arkivkode E: 026 N00 &13
Saksbehandler: Are Kristiansen

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
30.03.2011

REGIONAL PLAN FOR KRISTIANSANDSREGIONEN – 2. HØRING

Sammendrag:

Regional plan for Kristiansandsregionen er på sin andre høringsrunde. Det overordnede målet med planen er å tilrettelegge for bærekraftig utvikling og balansert vekst i hele Knutepunkt Sørlandet. Formannskapet behandlet første utkast til plan 29.09.2010

De viktigste endringene i revidert planforslag er:

- Mer positive målsettinger
- Mer omtale av veisystemet inkl. eget temakart
- Mer omtale av Kristiansand havn
- En klar prioritering av Hamrevann som Kristiansands langsiktige utviklingsområde
- Utvikling rundt Vennesla sentrum fremfor akse til Kristiansand
- Utvidelse av Mjåvann industriområde
- Planbestemmelser for handel i Aust-Agder er tatt ut av planen
- Retningslinjene er blitt mer fleksible.

Etter rådmannens vurdering har andre høringsutkast en mer helhetlig profil enn første utkast. Dette skyldes særlig mer omtale av transportsystemet og en tydelig forbindelse til regionplanen for Agder. Planen er i samsvar med forslag til kommuneplan for Kristiansand.

Forslag til vedtak:

1. Formannskapet gi sin tilslutning til Regional plan for Kristiansandsregionen - 2. høringsutkast.

Tor Sommerseth
Rådmann

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Trykte vedlegg:

Regional plan for Kristiansandsregionen 2011-2050 – 2. høringsutkast
Oppsummering av høringsuttalelser med kommentarer

Utrykte vedlegg:

Konsekvensutredning del 1
Konsekvensutredning del 2

Bakgrunn for saken

Planprogram fikk tilslutning i kommunestyre og fylkeskommuner i 2007. Vinteren 08-09 behandlet de samme organer diskusjonsnotat for arealprosjektet. Den 29.09.2010 gav Kristiansand formannskap sin uttalelse til første utkast til plan. For å imøtekomme synspunkter fra høringen har ATP-utvalget valgt å bearbeide planen og sende den på en ny høring. Formannskapet skal i denne saken gi sin uttalelse til andre høringsutkast.

Høringsfrist er satt til 4. april med tanke på at ATP-utvalget skal få gi sin anbefaling før sluttbehandling i fylkestingene i juni 2011.

Saksopplysninger

De viktigste endringene i revidert planforslag er:

- Mer positive målsettinger
- Mer omtale av veisystemet inkl. eget temakart
- Mer omtale av Kristiansand havn
- En klar prioritering av Hamrevann som Kristiansands langsiktige utviklingsområde
- Utvikling rundt Vennesla sentrum fremfor akse til Kristiansand.
- Utvidelse av Mjåvann industriområde
- Planbestemmelser for handel i Aust-Agder er tatt ut av planen
- Retningslinjene har blitt mer fleksible.

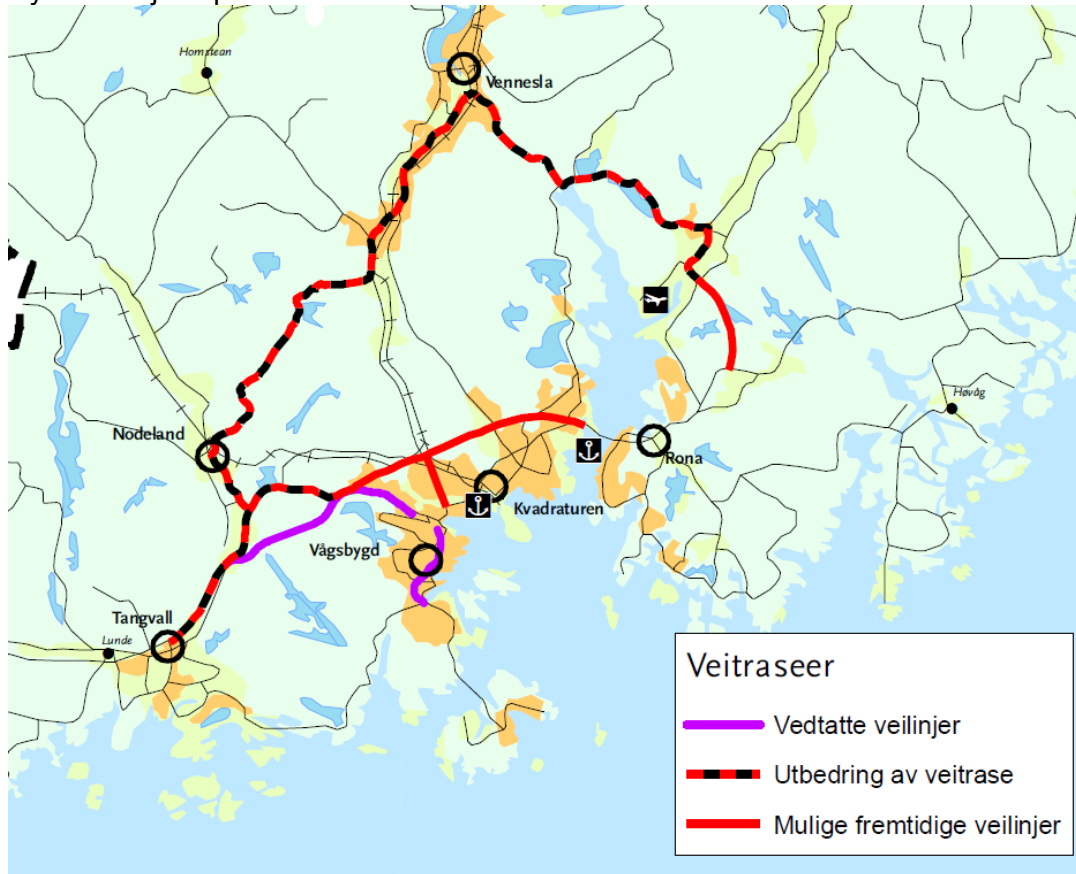
Mer positive målsettinger

I første høringsrunde etterlyste næringslivet mer positive og offensive målsettinger. Selv om grunntanken i planen var å legge til rette for vekst, riktignok innenfor bærekraftige rammer, ble den ikke oppfattet slik. De overordnede målsettingene er derfor omformulert og har fått en mer positiv ordlyd. Planen skal for eksempel effektivisere fremfor å reducere transportarbeidet og arealforbruket i regionen. Planen har også fått en tydeligere link til Regionplan Agder 2020 ved at dennes hovedsatsingsområder er gjengitt. Videre er tiltakene redigert i to tidsperioder (2011-2020) og (2020-2050) for å samsvare med Regionplan Agder.

Mer omtale av veisystemet

I første planutkast var man svært forsiktig med å trekke slutninger når det gjelder fremtidige veier. Dette hadde sammenheng med at Samferdselsdepartementet ba om at man ikke tok stilling til veisystemet før det var gjennomført en konseptvalgutredning (KVU) for Kristiansandsregionen. Konseptvalgutredningen nærmer seg nå slutføring og noen hovedstrategier er i ferd med å utkrystallisere seg. Det har derfor vært mulig å gi veisystemet en større omtale i revidert plan. Videre ønsker Vest-Agder fylkeskommune å prioritere midler til en "fylkesvegring" ved å ruste opp eksisterende fylkesveier på strekningen Brennåsen-Nodeland-Kulia-Augland-Vennesla-Ålefjær-Ryen-Kjevik.

Ny illustrasjon i plandokumentet:

Omtale av Kristiansand havn

Revidert plan inneholder en mer utfyllende beskrivelse av Kristiansand havn og forholdet til nasjonale transportkorridorer.

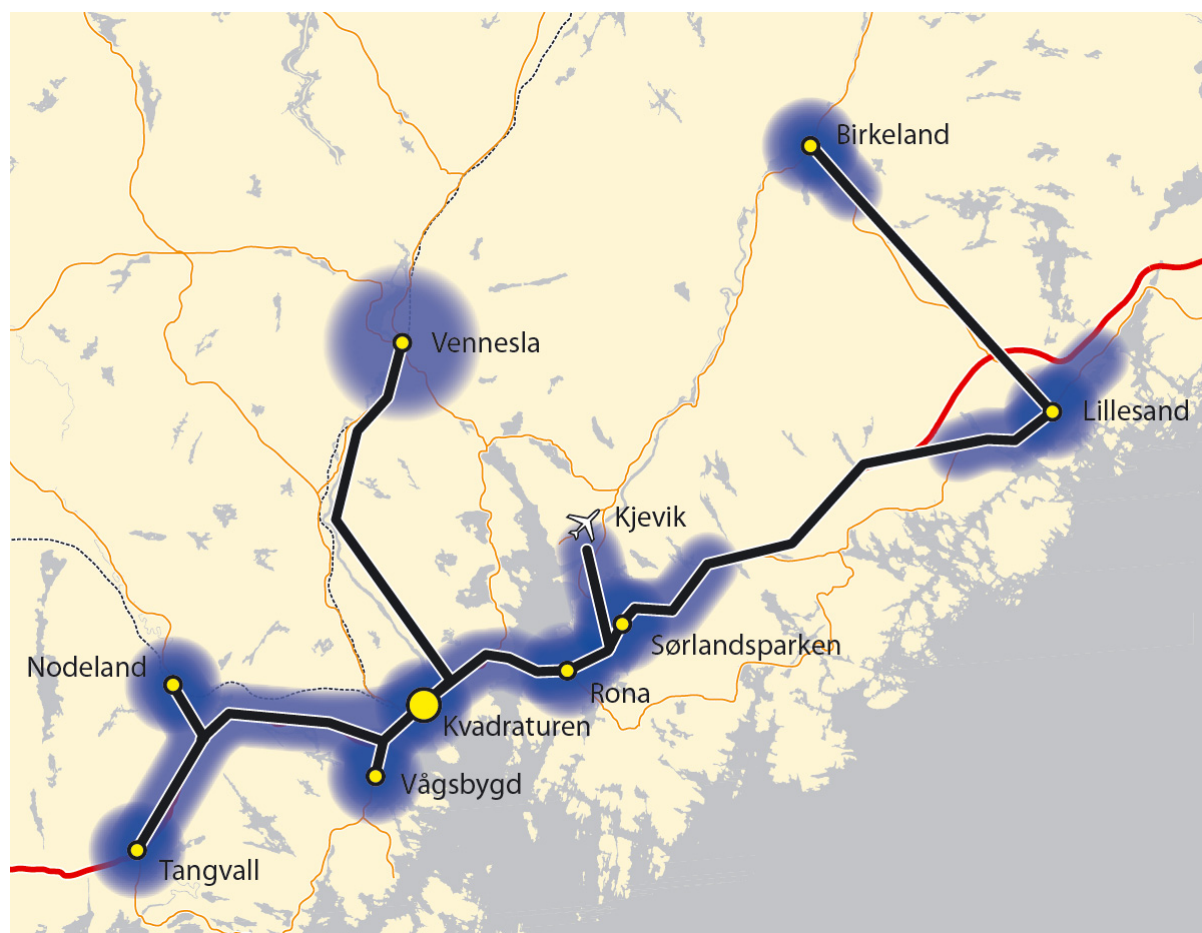
Prioritering av Hamrevann som Kristiansands langsiktige utviklingsområde

I første høringsutkast ble det invitert til å foreta et valg mellom Hamrevann og Friktdal. Den regionale planen prioriterer nå Hamrevann som langsiktig utbyggingsområde i Kristiansand. For å styrke flyplassen åpnes det også opp for næringsetableringer på Hamrevann. Dersom deler av området benyttes til næring bør noe av Kristiansands boligbehov kunne løses ved mindre utvidelser av boligområdene i Randesund.

Utvikling rundt Vennesla sentrum fremfor akse til Kristiansand

Av jordvernhensyn legger revidert høringsutkast opp til utvikling rundt Vennesla sentrum fremfor en sammenhengende utbyggingsakse mot Kristiansand. Planen tar ikke stilling til om kollektivtransporten skal gå på østsiden eller vestsiden av elva. Dette overlates til markedsmessige vurderinger.

Ny prinsippskisse for overordnet utbyggingsstruktur ser slik ut:

Utvidelse av Mjåvann industriområde

Mjåvann er et viktig næringsområde for plasskrevende virksomheter innen blant annet lager- og logistikk. Med sin relativt sentrale beliggenhet i regionen og nærhet til Kristiansand havn foreslår planen å utvide Mjåvann industriområde. Nøyaktig grensesetting, med avveininger i forhold til grøntinteressene i Vågsbygdmarka vil måtte foretas i reguleringsplan/ evt. kommunedelplan.

Planbestemmelser for handel er tatt ut av planen

Det har hele tiden vært en intensjon at Regional plan for Kristiansandsregionen skal inneholde bestemmelser for handelsetableringer, og at dette skal være koordinert på tvers av fylkesgrensen. Parallelt med planarbeidet reviderer Aust-Agder sin kjøpesenterplan. For å unngå forvirring har man valgt å avvete Aust-Agders konklusjoner for Sørlandsparken Øst og Tingsaker før disse innarbeides i Regionalplan for Kristiansandsregionen.

Retningslinjene har blitt mer fleksible

Figuren som viste kontorsoner er fjernet. Dvs at kontorer anbefales etablert i kommunesentre og langs kollektivtrafikkens regionale stamnett uten at dette begrenses til konkrete soner. Praktisk betydning er at regional plan åpner for kontoretableringer blant annet i Sørlandsparken og på Kjerlingland. Kommunene har imidlertid mulighet til å styre strammere i egne kommuneplaner. Retningslinje om krav til tetthet for næring langs kollektivtrafikkens regionale stamnett begrenses til å gjelde bussmetrotraseen fra Vågsbygd til Rona. Praktisk betydning er større frihet i forhold til arealutnyttelse for næringsarealer som ikke ligger i Kristiansand. Krav til tetthet på jordbruksjord er beholdt.

Differensiering mellom plasskrevende og ikke plasskrevende varegrupper utgår. Planen forutsetter at alle butikker som forhandler plasskrevende varer i dag, får fortsette med det selv om de skulle være over 3.000 m².

Nedenfor er formannskapetets vedtak fra den 29.09.2010 gjengitt;

Kristiansand kommune gir sin tilslutning til Regional plan for Kristiansandsregionen, med følgende merknader:

1. *Kollektivaksen mellom Kristiansand og Vennesla anbefales å gå langs RV9 via Strai og Mosby.*
(Enst.)
2. *Hamrevann velges som fremtidig byutviklingsområde. Før videre planarbeid iverksettes forutsettes følgende:*
  - a. *Ny veitrase fra E18 til Kjevik må være avklart.*
  - b. *Grønnstrukturen i og rundt Hamrevann må avklares.*
  - c. *Ny reservedrikkevannskilde må avklares mtp arealsikring og økonomi.*
  - d. *Det må avklares eventuelt behov for næringsarealer og deres betydning sett i forhold til utviklingen av Kjevik som flyplass. I tillegg må behovet for offentlig infrastruktur i området klargjøres.*
  - e. *Ronas funksjon som senter må avklares.*(Enst.)
3. *Alternativ 1 velges for planbestemmelser for lokalisering av handel og tjenesteyting, med den endring at minste enhetsstørrelse settes til 5 000m².*
3. avsnitt på side 44 utgår.
(12/1)
4. *Det bør vises varsomhet med å tillate handel på næringsarealer utenfor definerte sentre.*
(10/3)
5. *Retningslinjene pkt. 5.4 Parkering endres til: "For å begrense personbiltrafikk skal det innføres maksimalkrav til parkering for næringsbebyggelse likebehandling av arbeidsplasser og soning av parkeringskrav for bolig etter avstand fra sentrum. For å styrke kommunesentre og bydelssentre, skal det tilstrebes at parkeringsbestemmelser favoriserer parkering for handlende fremfor arbeidstakere."*
(10/3)
6. *Klima- og energiplanen som tidligere har blitt vedtatt av Kristiansand bystyre skal være det overordnede dokumentet når det gjelder kommunens fremtidige klima- og energipolitikk.*
(Enst.)
7. *Ålefjær-ring med bro over Ålefjærfjorden, samt utvikling av Borgeheia tas inn i planen.*
(8/5)
8. *Timenes Nord tas ut som næringsarealer.*
(Enst.)

Formannskapetets vedtak er fulgt opp på følgende måte:

I revidert planforsalg er punktene 2, 4, 6 og 8 tatt til følge og innarbeidet i planen. Punkt 1 overlates til markedet. Punkt 3 avklares i Aust-Agders kjøpesenterplan. Punkt 5 følges opp i kommuneplanen, mens punkt 7 vurderes på ny ved revisjon av planen. Det vises til eget vedlegg for begrunnelser: Se *Oppsummering av høringsuttalelser med kommentarer*.

Rådmannens vurdering:

Forslaget til Regional plan er et strategisk viktig dokument for at Kristiansandsregionen skal fremstå som et samlet og slagkraftig storbyområde, for å fremme bærekraftig utvikling av regionen og for å skaffe til veie statlige midler til infrastruktur. Planen er velfundert og gjennomarbeidet med tanke på å nå politiske målsettinger om vekst innenfor bærekraftige rammer.

Sett i sammenheng med de forventninger som er knyttet til arealplanen nasjonalt, behovet for en samordnet arealstrategi for å gå godkjent samferdselspakke 2, samt at planen er et kriterium for tildelingen av 285 mill. kr gjennom den statlige belønningsordningen for kollektivtransport, er det særdeles viktig at regionen vedtar en felles plan.

De fleste av Kristiansands synspunkter fra første høringsrunde er ivaretatt. Punktet om etablering av Ålefjær ring med bro over Ålefjærfjorden og utvikling av Borgeheia er ikke tatt med i denne omgang. Etter rådmannens vurdering kan Kristiansand tilrettelegge for vekst i flere tiår uten å ta disse arealene i bruk. Bro over Ålefjærfjorden er ikke med i konseptvalgutredningen fra Statens vegvesen. En utvikling av Borgeheia og Ålefjær ring er ikke i tråd med gjeldende miljømålsettinger og forpliktelser innen den nasjonale belønningsordningen for kollektivtransport og intensjonsavtalen for Framtidens byer. Fylkesmannen i Vest-Agder har signalisert at den regionale planen bringes inn for departementet dersom en slik løsning velges. Etter en samlet vurdering anbefaler rådmannen at Kristiansand ikke krever at arealene tas inn i planen i denne omgang, men at spørsmålet tas opp på ny ved revisjon av planen.

Rådmannen mener at revidert høringsutkast har en mer helhetlig profil enn første utkast. Dette skyldes særlig mer omtale av transportsystemet og den tydelige forbindelsen til regionplanen for Agder. Planen er i samsvar med forslag til kommuneplan for Kristiansand.

Punkt 29/11: Kommuneplan for Vennesla 2011-2023

Bilag

MX-5001N_20110322_085117

Hefte 2A Planbeskrivelse arealdel

Dato: 14.03.2011
Saksnr.: 201101008-2
Arkivkode E: 14 &13
Saksbehandler: Are Kristiansen

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
30.03.2011

Kommuneplan for Vennesla 2011-2023

Sammendrag:

Kristiansand har i samarbeid med de øvrige kommunene i Knutepunkt Sørlandet og fylkeskommunene utarbeidet et forslag til regional plan for Kristiansandsregionen 2011-2050. Kommuneplan for Vennesla 2011-2023 følger opp omforente regionale løsninger på en god måte.

Forslag til vedtak:

1. Formannskapet vil berømme Vennesla kommune for å følge opp forslag til Regionalplan for Kristiansandsregionen på en god måte.

Tor Sommerseth
Rådmann

Ragnar Evensen
Teknisk Direktør

Trykte vedlegg:

Kommuneplanen for Vennesla 2011-2023 , Planbeskrivelse arealdelen
Kommuneplanen for Vennesla 2011-2023, Plankart

Utrykte vedlegg:

Kommuneplanen for Vennesla 2011-2023 , Samfunnsdelen

Bakgrunn:

Kristiansand har i samarbeid med de øvrige kommunene i Knutepunkt Sørlandet og fylkeskommunene utarbeidet et felles forslag til Regional plan for Kristiansandsregionen 2011-2050. Vennesla har lagt utkast til kommuneplan for 2011-2023 ut til offentlig ettersyn. Høringsfristen er satt til 15. mars. Etersom det er arealpolitikken som har størst betydning for Kristiansand har rådmannen hatt fokus på arealdelen av Venneslas kommuneplan.

Saksopplysninger:

Som hovedstrategi velger Vennesla å prioritere utbygging i og rundt kommunesenteret, og på lengre sikt utvikling av Venneslaheia nær sentrum. Det legges også opp til noe utbygging rundt bygdesentrene på Homstean, Skarpengland og Hægeland. På Støleheia tilrettelegges det for et regionalt næringsområde for virksomheter som ikke passer inn nær boligområder.

Rådmannens vurdering:

Forslaget til kommuneplan er i all hovedsak i tråd med omforente regionale løsninger i utkast til Regionalplan for Kristiansandsregionen. Rådmannen mener det er positivt av Vennesla følger opp regionalt samarbeid på denne måten.

Punkt 30/11: Sykkelhandlingsplan for Kristiansandsregionen 2011-2020 - høringsutkast

Bilag

Saksprotokoll

sykkelhandlingsplan redigert

Dato: 17.02.2011
Saksnr.: 201101088-1
Arkivkode E: M0
Saksbehandler: Per Kjelsaas

Saksgang
Byutviklingsstyret
Formannskapet

Møtedato
17.03.2011
30.03.2011

Sykkelhandlingsplan for Kristiansandsregionen 2011-2020 - høringsutkast

Sammendrag:

Sykkelstrategi for Kristiansandsregionen 2010 – 2020 ble behandlet av byutviklingsstyret 18.03.2010, av formannskapet 07.04.2010 og ble vedtatt av ATP-utvalget 4.6.2010. Strategien forutsettes fulgt opp av en mer konkret sykkelhandlingsplan. Dette inngår også i prosjektet Nordiske sykkelbyer.

Vedlagte høringsutkast ble enstemmig vedtatt av ATP-utvalget den 28.01.2011. Planen sendes på høring til kommunene og fylkeskommunene i regionen, Statens vegvesen samt berørte organisasjoner/instanser.

Sykkelhandlingsplanen foreslår tiltak som vurderes som nødvendige for å nå målet om en dobling av sykkelbruken fra 2010 til 2020.

Forslag til vedtak:

1. Formannskapet slutter seg til Sykkelhandlingsplan for Kristiansandsregionen for 2011-2020, vedtatt av ATP-utvalget den 28.01.2011.

Ragnar Evensen
teknisk direktør

Terje Lilletvedt
byingeniør

Trykte vedlegg: Sykkelhandlingsplan for Kristiansandsregionen for 2011-2020
Utrykte vedlegg: ingen

Bakgrunn for saken :

Utarbeidelsen av sykkelhandlingsplan for Kristiansandsregionen er del av arbeidet med prosjektet Nordiske sykkelbyer. Dette er et samarbeid mellom 11 byer i Sverige, Danmark og Norge for å fremme syklingen lokalt. Kristiansandsregionen deltar i prosjektet gjennom Areal- og transportplansamarbeidet (ATP). ATP består av kommunene Kristiansand, Vennesla, Søgne, Songdalen, Birkenes og Lillesand i tillegg til Aust- og Vest-Agder fylkeskommuner og Statens vegvesen Region sør. Sykkelhandlingsplanen omfatter hele Kristiansandsregionen med de seks ovennevnte kommunene.

4. juni 2010 ble Sykkelstrategi for Kristiansandsregionen 2010-2020 vedtatt i ATP- utvalget. Sykkelhandlingsplanen er utarbeidet som en konkret oppfølging av denne strategien.

Sykkelhandlingsplanen skal sikre at målene som er vedtatt i sykkelstrategien realiseres. Den skal beskrive tiltak som skal settes i gang for å nå disse målene.

Det har blitt avholdt workshop for publikum, politikere og organisasjoner for å få innspill til konkrete tiltak. Mange syklistere har også kommet med forslag og ønsker. Sykkelgruppa i ATP- samarbeidet har utarbeidet handlingsplanen.

I perioden 2010-2017 er det allerede finansiert sykkelprosjekter for ca 330 mill kr i Kristiansandsregionen, hvorav ca 250 mill kr gjennom myk pakke 1. Når disse prosjektene er realisert, er det et sammenhengende hovedsykkelvegnett i Kristiansand, og i stor grad også i de øvrige kommunene i regionen. Gang/sykkelvegnettet i nærheten av skolene er også vesentlig forbedret.

Fra 2018 prioriterer sykkelhandlingsplanen bedre tilrettelegging for transportsyklistere, særlig der det er potensial for høy sykkeltrafikk. Dette er nødvendig for å nå målet om dobling av sykkeltrafikken. Samtidig videreføres arbeidet med bl.a. utbygging av manglende lenker i sentrumsområder. Prosjekter på til sammen 599 mill kr er foreslått prioritert fra og med 2018.

Vedtatt sykkelstrategi angir følgende resultatmål for Kristiansandsregionen (2010-2020):

- Sykkeltrafikken i Kristiansandsregionen dobles innen 2020. Dette tilsvarer 10% årlig økning i sykkeltrafikken.
- Sykkeltrafikken skal utgjøre minst 9% av alle reiser i 2013, minst 10% i 2017 og 11% i 2020.
- Sammenhengende sykkelveinett innen 2017:
  - Innen Kristiansand kommune samt mellom Kristiansand og sentrum i Vennesla, Songdalen og Søgne.
  - Sentrale sykkelveier i Birkeland og Lillesand sentrum, samt sykkelforbindelse på vei mellom disse sentra.
- 80% av barn og unge skal gå eller sykle til og fra skolen.

Det er angitt 6 satsingsområder for å øke syklingen i Kristiansandsregionen. Disse er sammenfattet i nedenstående kapitler.

0. Dagens situasjon

Andel sykkelreiser av alle reiser som blir foretatt i regionen (vektet snitt) ligger på nærmere 7% (RVU 2005). Dette sier lite om sykkeltrafikkens andel av transportarbeidet, da f.eks. både en sykkelstur på 1 km og en biltur på 10 km teller som en reise. Dette er en svakhet i statistikkføringen som kan villedde om hvilket potensiale sykkeltrafikken har i forhold til f.eks. reduksjon i CO2-utslipp og avlastning av veinettet for annen trafikk.

Etter at bompengetaksten økte 1.7.2010 har sykkeltrafikken i Kristiansand økt betydelig. I juli 2010 økte sykkeltrafikken med 14%, i august og september 2010 med 10% sammenlignet med samme måneder i 2009. Økningen gjelder summen av de målingene er foretatt på E39 (Vesterveien), Setesdalsveien v/ Bryggeriet og på Oddernesbrua (tellepunktet på Lundsbroa var ute av drift).

Syklistenes tilfredshet

Som sykkelby har Kristiansand kommet godt ut i Syklistenes landsforenings undersøkelse blant egne medlemmer de siste årene. I 2008 kom Kristiansand på 3. plass blant 20 byer, og kom best ut av alle storbyene i Norge.

Trafikksikkerhet for syklister

Det som finnes av dokumentasjon på sykkelulykker i Kristiansandsregionen per dag, har vi fra oversikt over politimeldte sykkelulykker. Det vil si at vi bare har kunnskap om de mest alvorlige ulykkene. Det er kun et fåtall av de innrapporterte ulykkene som er singelulykker, noe som også indikerer at det er store mørketall. I 2010 var intensjonen av Sørlandet sykehus (ved legevakten) skulle opprette registrering av sykkelulykker. Men dette har blitt utsatt.

Det skjedde 178 politimeldte sykkelulykker i Kristiansandsregionen i perioden 2002-2009. Det kan registreres en svak trend i positiv retning.

1. Forbedring av hovedsykkelveinettet

Sykkelvegnettet inndeles i 3 kategorier

1. Sykkelstamvegen i Kristiansand (E18 fra Timeneskrysset via Østerveien, Oddernesveien, Oddernesbrua til Kvadraturen, Tordenskiolds gate til Gartnerløkka, E39 til Hannevika og Vågsbygdveien til Kjosbukta)
2. Hovedsykkelvegnettet i Kristiansandsregionen (E18/Barstølveien til Dyreparken, E39, Vågsbygdveien til Møvik, Setesdalsveien til Mosby, Venneslaveien, Torridalsveien, Ålefjærveien til Justvik, Topdalsveien til Ryen og Strømmeveien/Kystveien til Tømmerstø)
3. Andre sykkelveger

Følgende standard foreslås:

1. Sykkelstamvegen i Kristiansand	- Sykkelveg med fortau (3,5 m sykkelveg pluss 2 m fortau) - Kombinert gang/sykkelveg i ytre områder frem til 2020 - Sykkelfelt og blandet trafikk i Kvadraturen
2. Hovedsykkelvegnettet i Kristiansandsregionen	- Sykkelveg med fortau ved stor sykkel- og gangtrafikk eller dårlig sikt - Kombinert gang/sykkelveg - Sykkelfelt - Blandet sykkeltrafikk og biltrafikk i sentrumsområder
3. Andre sykkelveger	- Kombinert gang/sykkelfelttrafikk - Sykkelfelt - Blandet sykkeltrafikk og biltrafikk i sentrumsområder

Følgende prosjekter prioriteres i Kristiansand kommune:

Prosjekt nr.	Prioritet	Veinummer	Kommune	Beskrivelse	Lengde (m)	Finans-kilde	Overslag (mill)	Bevilget (mill)	Bevilgningsår
31	0	Rv41	Krs	G/S Topdalsveien: Ryen - Solsletta	1400	Utv. bompk		10,5	2011
32	0	Rv9	Krs	G/S-kulvert Setesdalsvn v. Gangdalen		Utv. bompk		6	2011
33	0	Fv 8	Krs	G/S Vesterøya: Fløybakken - Skudeviga	400	Utv. bompk		5	2011
34	0	KV	Krs	G/S Lovisenlund allé	400	Bel.midl		4	2009
35	0		Krs	G/S Hånesveien: Grovika-Rv41	400	Komm. (utb.avt.)		2	2011
36	0	Fv 1	Krs	G/S Torridalsvn: Haus-Kvarstein bru	1000	MP1		12	2012
37	0	Rv9	Krs	Separering G/S Setesdalsvn.: Gartnerløkka-Grimsvollen (omfatter også kollektiv felt)	900	Bel.midl		10	2010
38	0	Rv41	Krs	G/S til Kjevik: Timenes-Hamresanden		Samf.pk. fase 1		40	2011-12
39	0	Div	Krs	1. prioritets tiltak på sykkelstamvei: Rona-Kvadraturen-Vågsbygd (se egen prosjektbeskrivelse)		Bel.midl		30	2009-2011
40	0	Div	Krs	Luftpumper og drikkevannsstasjoner for syklister ved hovedsykkelveinettet (i/nær Kvadraturen)		ATP		0,1	2012
41	0	Fv 405	Krs	G/S Venneslaveien: Mosby skole-Ravnåsv.	900	MP1		4	2013
42	42	Fv 401	Krs	G/S Høvågsvn: Rona- Dvergsnesvn	600	Utbygger/MP1		4	2014-17
43	0	Fv 453	Krs	G/S Småslottene: Ryen-Brattvollsheia	800	MP1		6	2014-17
44	0	Rv 41	Krs	Undergang Topdalsvn. ved Ryenkrysset		MP1		4	2014-17
45	0	KV	Krs	G/S Slettheiveien: Kartheia-Gislemyrveien	750	MP1		4	2014-17
46	0	Fv 1	Krs	Utvidet skulder Torridalsvn.: Arenfeldtsv. - Haus	7000	MP1		10	2014-17

47	0	Fv 8	Krs	G/S Østerøya: Tyttebærheia-Paulen	270	MP1/ Utbygger		2	2014-17	
48	0	Fv 401	Krs	Gangbro Høvågveien v/ Dvergsnesveien		Utbygger		4	2014-17	
49	0	Fv 8	Krs	G/S Vesterøya: Skudeviga - Kilura		MP1		5	2014-17	
50	0	KV	Krs	Separering G/S Odderhei: bakke mot Dvergsnes skole	200	Komm.		0,7	2014-17	
51	0	KV	Krs	Separering G/S Tretjønnvn.: Margr. v-Fagerholt sk.	250	Komm.		1,5	2014-17	
52	1		Krs	G/S -bru over Otra, separert	150	MP2	65		2018-19	
53	1	Div	Krs	Sykkeltiltak Kvadraturen		MP2	30		2018-	
54	1	Park.	Krs	Sykkelparkering		MP2	5		2018-	
55	1	E18	Krs	Separering G/S Oddernesbrua	500	MP2	2		2018-	
56	1	KV	Krs	Tosidige sykkelbaner Rådhusgata: Elvegt.-Festningsgata	400	MP2	10		2018-	
57	1	KV	Krs	Sykkelvei Vollebakken: Vollevannet - Østerveien	300	MP2	10		2018-	
58	1		Krs	Sykkelvei m. fortau Havnegata: Vesterveien - Fergeterminal	400	utbygger			2018-	
59	1		Krs	G/S Havnegata: Fergeterminal - Rådhusgata	170	MP2	5		2018-	
60	1		Krs	G/S Havnegata: Rådhusgata - Fiskebrygga	400	MP2	10		2018-	
61	1	Div		2. prioritets tiltak på sykkelstamvei: Rona-Kvadraturen-Vågsbygd (se egen prosj.beskrivelse)		MP2	30		2018-	
63	1	Fv471	Krs	G/S og underganger Oddemarka- Fv471		utbygger			2018-	
64	1	E 18	Krs	G/S bro over østre ringveg		MP2	15		2018-	
65	1	Rv8	Krs	G/S bro: Oppgradering av eksisterende over jernbanen v/ Grim torv m/ separering	40		8		2018-	
66	1	Fv452	Krs	G/S Ålefjærveien: Rv 452-Bedehuset	800	Utbygger/MP2	7		2018-	
67	1	Rv 9	Krs	G/S -kulvert Setesdalsvn v/ Grimsbekken/Mølla		MP2	5		2018-	
68	1	Fv452	Krs	G/S Ålefjæravn.: Grovikvn. - Justvik skole	500	MP2/ Utbygger	3		2018-	
69	1	Fv 8	Krs	G/S Østerøya: Paulen - Asperøyveien	200	MP2	2		2018-	
70	1	Fv 3	Krs	G/S Sømsveien: Randesundsheimen - Sømskleiva	500	MP2	4		2018-	
71	1		Krs	G/S Høietun-Leirdalen	350	Kommunen	4		2018-	
72	1	Fv8	Krs	G/S Vesterøya: Kilura - Andåsvn	900	MP2	8		2018-	
73	1	Fv3	Krs	G/S Kystveien: Holteveien – Tømmerstø	900	MP2	6		2018-	
74	1	Rv41	Krs	G/S Topdalsvn: Ryensvn.- Ryenskrysset (vestsiden)	300	MP2	2		2018-	
75	1	KV	Krs	G/S Skonnertveien: Steindalen-Jolleveien	400	MP2	4		2018-	
76	1	KV	Krs	G/S Benestad-Timeneskrysset		MP2	40		2018-	
77	1	KV	Krs	G/S Bjørnebakken - E18	250	MP2/utbygger.	2		2018-	
78	1	Rv452	Krs	G/S Ålefjæravn: Kostøl – Kryss Rv452/Rv453	1200	MP2	6		2018-	
79	1	Fv4	Krs	G/S bro Kystveien v/ Holtevn		MP2	4		2018-	
80	1		Krs	G/S Kongshavnveien: Frikstad kirke – Kringsjø skole	800	MP2	7		2018-	
81	1	KV	Krs	G/S-kryssing Hånesvn v/ Fruktveien		MP2	4		2018-	
83	1	KV	Krs	Sykkelfelt Gislemyrveien	750	MP2	1		2018-22	
84	1	Fv 3	Krs	Utvidet skulder Sømsvn: Sømskleiva – Salbostadvn.	1800	MP2	12		2018-	
85	1	Fv 1	Krs	Gangbro over Otra (Torrildalsvn) + underg. v Haus	200	MP2/komm (5)	10		2018-	
86	1	Fv401	Krs	Gangbro Høvågveien v/ Strømmeveien		MP2	5		2018-	
87	1	Fv452	Krs	Gangbro Ålefjæravn.: v/ Olav Trygvassonsv. nord		MP2	5		2018-	
88	1	Fv25	Krs	Gangbro Østre Ringvei v/ Kongsgård Allé		MP2	5		2018-	
89	1	Fv456	Krs	Undergang Vågsbygdvn.: v/ Skonnertvn.		MP2	6		2018-	
90	1	Rv41	Krs	Undergang Topdalsveien v/Bedehuset		MP2	5		2018-	
91	1	KV	Krs	Separering G/S Tretjønnvn: Prestheia-Borghildsv.	500	MP2	2		2018-	
92	1	KV	Krs	G/S gjennom havna i Kongsgårdbukta	1000	MP2	10		2018-	
93	1	KV	Krs	G/S bro Vågsbygd ringvei: Bosmyrv-Vågsb.senter		MP1, Utbygger	2		2018-	
94	1	Park.	Krs	Park&ride-anlegg med låsbar sykkelbu på Kristiansandssida av Flekkerøytunnelen		MP2	5		2018-	
Sum Kristiansand kommune (mill):								366	182	
Total sum Kristiansandregionen (mill)								585	372	

2. Drift og vedlikehold

Forslag til drift- og vedlikeholdsstandard:

Brøyting:

De viktigste G/S skal ved normalt snøfall være ferdig brøytet til kl. 07.00 på hverdager og kl. 09.30 på lørdager/søndager. Øvrige G/S skal være brøytet innen kl. 08.00 på hverdager. Utkalling av brøytemannskaper når snødybden er 3-5 cm for viktige G/S (andre verdier kveld/natt). Aktuell strekning skal være gjennombrøytet senest fem timer etter oppstart. Gode rutiner for å sikre at snø ikke blir måkt over fra bilvei på G/S igjen etter at disse er brøytet. Brøyting og strøing, spesielt i og ved bommer og vegkryss der ansvarsområdet er delt, må følges godt opp.

Strøing:

Strøing med finpukk med kornstørrelse 2 - 6 mm på G/S så snart det er glatt. Skal være gjennomført i løpet av 5 timer. Det er viktig at grusen er mest mulig egnet, ikke for skarp.

Feiing

G/S har hovedprioritet på vårfeiingen, og den skal være gjennomført innen 1. mai. Høstfeiing gjennomføres etter løvfall. Hovedsykkelveinett G/S feies 2 ganger årlig (se kart vedlegg 3). Underganger i sentrum av Kristiansand feies ved behov. Ved innmelding av behov (glasskår i underganger etc.) feies det fortløpende. Sykkelstamveien i Kristiansand fra Vågsbygd senter til Rona feies en gang pr. måned i perioden mai-oktober.

Øvrig vedlikehold:

Kantvegetasjon langs alle kommunale G/S klippes i løpet av sommeren (innen 20. august). Belysning i underganger sjekkes og utbedres i løpet av høsten og ved behov. Behov for reasfaltering av G/S gjennomgås årlig. Man skal sørge for reasfaltering uten sprang i skjøtene. Graving i sykkelveger skal bare skje når det er helt nødvendig. Det skal bl.a. stilles strengere krav til koordinering av graving i sykkelveger.

3. Tilrettelegging på arbeidsplasser

Forslag til tiltak:

Beskrivelse av tiltak	Ansvar	Overslag (mill. kr)	Finans-kilde	Gjennomføres
Kartlegging av sykkelparkering og garderobeforhold på større arbeidsplasser i hele regionen.	ATP (kommunene)	0,1	ATP	2011
Årlig pott for tiltak på arbeidsplasser (sykkelparkering, garderobe) inklusiv rådgiving. Og administrasjon av denne (søknader, tildeling etc)	ATP	0,2	ATP	2011
Prøveprosjekt der arbeidsplass stimulerer økonomisk for å øke jobbsykling	ATP/ Utvalgt bedr.	0,2	ATP	2013
Arbeide målrettet for å få flere bedrifter med i forpliktende kampanjer med egen sykkelkontakt.	ATP			Årlig

4. Sykkelkampanjer og informasjon

Forslag til tiltak:

Tiltak nr.	Beskrivelse av tiltak	Ansvar	Overslag (mill. kr)	Finans-kilde	Gjennomføres
1	Gjennomføre minimum tre kampanjer årlig for alle ATP-kommunene.	ATP, (kommunene)	0,7	ATP	Årlig
2	Gjennomføre en ny kampanje årlig (konsept/målgruppe varieres).	ATP	0,1	ATP	Årlig
3	Alle kommunene har en kontaktperson som bidrar med informasjonsarbeid og promotering av kampanjene i sin kommune og deltar i sykkelgruppa.	ATP/ kommunene	-	-	Jan. 2011
4	Årlig utgivelse av Sykkelmagasinet. Distribueres til alle husstander i Kristiansandsregionen.	ATP	0,3	ATP	Årlig
5	Utarbeidelse av digital kartløsning for sykkelveier i hele regionen for publikum. Gjøres i forbindelse med Knutepunkt Sørlandets (KnS) oppgradering av eksisterende kartløsning på nett.	ATP/ Knutepunkt Sørlandet	0,1	KnS ATP	2011
6	ATP har egen sykkelside på Internett med hyppig oppdatering.	ATP	0,1	ATP	2011
7	Bruke sosiale medier aktivt i kampanje- og informasjonsarbeid	ATP	-	-	Fom. 2011

5. Sikkerhet for syklister

Forslag til tiltak:

Tiltak nr.	Beskrivelse av tiltak	Ansvar	Overslag (mill. kr)	Finanskilde	Gjennomføres
1	Årlig gjennomgang av ulykkesstatistikk for Kristiansandsregionen.	ATP-sekr. Sykkelgr. ATP Kommunene			Årlig
2	Utredning i kommunene: behov for ulike tiltak for å bedre trafikksikkerheten på G/S	Kommunene, Fylkeskomm. SVV.			2013
3	Utbedring av ulykkespunkter på G/S	ATP, kommunene			Årlig
4	Opprettelse av sykkelgård i Vest-Agder	VAF, SVV	4		2015
5	Tellinger av hjelm/lyktbruk blant syklister i alle kommuner (både voksne og skoleelever).	Kommunene			Årlig
6	Kampanjer og informasjonsarbeid rettet mot ulike målgrupper for mer sikker atferd i trafikken.	ATP, Sykkelgruppa	0,1	ATP (sykkelgr)	Årlig
7	Kampanjer for økt hjelm- og lyktbruk og annet sikkerhetsutstyr blant syklister.	ATP, Kommunene Politiet	0,06	ATP (sykkelgr)	Årlig

6. Tilrettelegging for sykkel i all planlegging

Forslag til tiltak:

Tiltak nr.	Beskrivelse av tiltak	Ansvar	Gjennomføres
1	Bestemmelser med krav til sykkelparkering ved nybygg tilsvarende i Kristiansand kommune vedtas i alle ATP- kommunene	Kommunene	2013
2	Påse at sykkelinteresser og målsettinger i sykkelstrategien blir tatt hensyn til i rullering av kommuneplaner, trafikksikkerhetsplaner etc.	ATP, Kommunene	Løpende, ved behov.
3	Påse at private utbyggere deltar i bygging av nye G/S også utenfor utbyggingsfeltet, gitt hjemmel i PBL.	Kommunene, SVV	Løpende
4	Kurs i planlegging av sykkelanlegg (sykkelhåndboka) for planleggere/utbyggere i privat og offentlig sektor, samt politikere.	ATP, SVV Kommunene,	2012 og ved behov
5	Beregninger av trafikkmengde av syklende/gående gjennomføres ved utbygging av store bolig- og næringsområder. Separering av gående/syklende må gjennomføres ved behov.	Utbyggere, Kommunene	Løpende
6	Oppfølging for å sikre syklister gode alternative ruter og god skilting v/ graving/bygging/veiarbeid	Kommunene	Løpende
7	I langsiktig planlegging må det planlegges nært (korte avstander mellom bolig og skole, butikker etc.), og tilrettelegges for sykling.	Kommunene	Løpende

17.02.2011 Per Kjelsaas

Punkt 31/11: Valg av nytt styremedlem i pensjonskassen.

Bilag

Saksprotokoll

selskapsvedtekter for pensjonskassa pr 01.01.2008

Dato: 15. mars 2011
Saksnr.: 200713101-5
Arkivkode E: 033
Saksbehandler: Arnhild T. Egeland

Saksgang	Møtedato
Bystyret	13.04.2011
Formannskapet	30.03.2011

Valg av nytt styremedlem i pensjonskassen.

Sammendrag:

Styret i Pensjonskassen har anmodet om å få valgt inn et ekstra "uavhengig" medlem i styret med mer kunnskap på kapitalforvaltningsfeltet, og har i den forbindelse foreslått Knut Dannevig fra Lillesand.

Valgkomiteen er positiv til dette, men ba om kommuneadvokatens vurdering av om et slikt valg måtte forelegges Bystyret og om Dannevig kunne velges når han ikke bor i Kristiansand.

Kommuneadvokaten konkluderer med at det er Bystyret som skal foreta valg til pensjonskassens styre. Det konkluderes videre med at Pensjonskassen er et selvstendig rettssubjekt og at kommunelovens regler om valgbarhet ikke kommer til anvendelse. Det måtte i så fall vært nedfelt i vedtektene.

Forslag til vedtak:

1. Knut Dannevig, Lillesand, velges inn som "uavhengig" medlem i styret for Kristiansand kommunale Pensjonskasse med funksjonstid ut inneværende valgperiode.

Tor Sommerseth
Rådmann

Kristin T. Andresen
Org.direktør

Trykte vedlegg: Selskapsvedtekter for Pensjonskassa pr. 01.01.2008

Utrykte vedlegg: Ingen

Bakgrunn for saken :

Kristiansand kommunale Pensjonskasse v/daglig leder Magnar Flaa, har i brev av 21.02.11 henvendt seg til Valgkomiteens leder med spørsmål om oppnevning av et "uavhengig" styremedlem med kunnskap innen kapitalforvaltningsfeltet. Pensjonskassen skriver:

"Vedtektene til Kristiansand kommunale pensjonskasse slår i § 3-1 fast følgende rundt oppnevningen av pensjonskassens styre (vedtektene godkjent 17.januar 2008):

Pensjonskassen ledes av et eget styre på inntil 6 medlemmer med personlige vararepresentanter.

Inntil 4 styremedlemmer med personlige vararepresentanter oppnevnes av bystyret, hvorav minst et styremedlem med personlig vararepresentant ikke har noen tilknytning til pensjonskassen eller til arbeidsgiver, foretak, forening eller annen institusjon med pensjonsordning i pensjonskassen.....

Styremedlemmene velges for same periode som bystyrets medlemmer og trer i funksjon fra det tidspunkt de er valgt....

Bestemmelsen om et "uavhengig" styremedlem, kom bl.a. inn som en følge av at Forsikringsvirksomhetsloven formaliserte krav til pensjonskassers samlede styrekompetanse. Bestemmelsen skal oppfylles ved å sørge for en bredest mulig dekning av de områder som omfattes av pensjonskasevirksomheten. Praksis og historikk har vist oss at kapitalforvaltningen er et av de viktigste områdene i slik forbindelse.

Selv om styret med dagens sammensetning oppfyller formalkravene som fremgår av vedtektenes § 3-1, så har styret selv over noe tid ønsket en enda bredere dekning innenfor kapitalforvaltningsfeltet. I den forbindelse har styreleder og jeg vært i dialog med Knut Dannevig fra Lillesand. Han skulle være kjent i det politiske miljøet i Kristiansand gjennom sin posisjon som administrativ leder i "Ett Agder-satsningen" og tilsvarende for fornyet Stamvei-aksjon. Han har således erfaring i arbeid med offentlig-/halvoffentlig virksomhet, og har slik vi vurderer det også nyttig kompetanse fra tidligere jobber med kapitalforvaltningstematikk. Det er derfor ønskelig at Dannevig velges inn som nytt styremedlem i pensjonskassen, helst så raskt som mulig.

Styret i pensjonskassen har ikke bestemt seg for om den foreslåtte utvidelsen fra 5 til 6 styremedlemmer skal være permanent. Det foreligger heller ikke noe konkret forslag til Dannevigs varamedlem. Uansett ser vi det som nyttig at Dannevig trer inn på det nåværende tidspunkt, evt. kan være med i de gjenværende måneder av inneværende fireårs-periode og således delta i de nødvendige diskusjoner rundt disse tilpasningene.

Vi håper derfor valg- og honorarkomiteen i Kristiansand kan imøtekomme pensjonskassens anbefalinger."

Valgkomiteen behandlet spørsmålet i møte 9. mars i år og fant at saken måtte forelegges kommuneadvokaten med spørsmål om pensjonskassens styre selv kunne knytte til seg fagpersoner uten at det måtte gå veien om bystyret. Likeså var det spørsmål om det kunne velges en person som ikke bor i Kristiansand.

Kommuneadvokaten har i e-post av 11. mars 2011 svart slik:

"Spørsmålene som valgkomiteen ønsker en vurdering av forstår jeg er følgende:

1. Kan valgkomiteen bare utpeke et nytt styremedlem til pensjonskassens styre uten å la saken gå til bystyret?

Forstår at henvendelsen kommer etter at styret vurderer å få inn et nytt "uavhengig" medlem i styret. Jf. brev fra daglig leder Magnar Flaa til valg- og honorarkomiteen i Kristiansand kommune datert 21.02.11.

Det foreligger vedtekter for den kommunale pensjonskassen. Disse vedtektene er i henhold til Forsikringsvirksomhetsloven godkjent av Finanstilsynet senest den 15.januar 2010. Vedtektenes kap.3 regulerer styre og administrasjon og i § 3-1 fremgår det hvordan et styre i pensjonskassen skal oppnevnes.

Det fremgår av 1.ledd at styret kan være inntil 6 medlemmer med personlige vararepresentanter.

I bestemmelsens 2.ledd fremgår det videre at inntil 4 styremedlemmer med personlige vararepresentanter oppnevnes av bystyret og 2 styremedlemmer med personlige varerepresentanter oppnevnes av de tillitsvalgte.

Dagens situasjon er at det er 5 medlemmer av styret, 3 oppnevnt av bystyret og 2 av de tillitsvalgte. I henhold til vedtektene er det således mulig for bystyret å oppnevne en person til som medlem av styret med vararepresentant. Slik kommuneadvokaten oppfatter det er det også bystyret som må foreta denne oppnevningen og en oppfatter ikke, slik som vedtektenes § 3-1 er formulert, at det er rom for å gjøre det på en annen forenklet måte. Dette fordi det etter vedtektene er lagt til bystyret å oppnevne representanter til styret. Skulle det kunne gjøres på en annen måte måtte det etter min vurdering ha vært foretatt en vedtektsendring.

Konklusjonen må følgelig bli at saken i tilfelle må fremmes for bystyret som må oppnevne nytt styremedlem med personlig vararepresentant jf. vedtektenes § 3-1

2. En oppfatter dette spørsmålet til å være om styremedlem må bo i Kristiansand for å kunne bli medlem av styre i pensjonskassen ?

Det fremgår blant annet av vedtektenes § 1-2 at pensjonskassen er en selvstendig juridisk person med egen regnskapsføring. I Brønnøysund registeret er pensjonskassen registrert som: Forening/lag/innretning – selvstendig rettssubjekt. Pensjonskassen er således ikke en del av kommunen eller et kommunalt foretak men et helt selvstendig rettssubjekt utenfor kommunen.

Forhold rundt pensjonskassen er regulert i Forsikringsvirksomhetsloven. Her fremgår det blant annet hvordan vedtekter skal utformes og regler om valg av styremedlemmer. Det er her ikke angitt noe spesielt om valgbarhet.

Kommuneloven § 14 regulerer valgbarhet i forbindelse med valg til formannskap, kommunale utvalg m.v. Her stilles det blant annet som hovedregel krav om at den som velges må ha bosted i kommunen.

I og med at pensjonskassen er et selvstendig rettssubjekt er en av den oppfatning at kommunelovens regler om valgbarhet ikke kommer til anvendelse. En tenker seg da at det ikke kan være et vilkår at det styremedlem som bystyret skal oppnevne må bo i kommunen. Det måtte i tilfelle vært regulert i vedtektene hvis så skulle være tilfelle. I vedtektene for pensjonskassen fremgår det ingenting om at de representanter som bystyret skal oppnevne må ha bosted i kommunen, og en legger således til grunn at det ikke er noe krav om at styremedlem må velges blant innbyggere som bor i kommunen.

Skulle det være ytterligere spørsmål eller uklarheter rundt dette er det bare å ta kontakt."

Punkt 32/11: Cultiva omdanning av vedtektenes §10

Bilag

Saksprotokoll

notat advfirma Bahr 121210

Brev fra Cultiva vedr. Vedtektsendringer Kristiansand kommunes energiverkstiftelse

Dato: 15.02.2011
Saksnr.: 201101403-2
Arkivkode E: U03 &58
Saksbehandler: Kristin Tofte Andresen

Saksgang
Formannskapet
Bystyret

Møtedato
09.03.2011
23.03.2011

Cultiva omdanning av vedtektenes §10

Sammendrag:

Kristiansand kommune har som stifter av Cultiva mottatt en henvendelse fra stiftelsen om å uttale seg til en endring av vedtektenes § 10.

Bakgrunnen for endringsforslaget (og som styret i stiftelsen har gitt sin tilslutning til) er tilsynets gjennomgang av flere forhold rundt Cultiva. Stiftelsestilsynet har i den forbindelse anmodet om at § 10 endres i tråd med tilsynets tolkning av stiftelsesloven § 48, 1 ledd. Den foreslåtte endringen betyr at rådsforsamlingen ikke lenger vil ha noen rolle i omdanningssaker.

Saken er for ordens skyld forelagt advokat Gudmund Knudsen som bisto kommunen i saken om deling av Cultiva våren 2010. Hans notat er vedlagt, og konklusjonen er at han ikke deler Stiftelsestilsynets tolkning av vedtektenes forhold til stiftelsesloven. Bystyret bør derfor anmode om at den at det gjøres en tilføyelse til Cultivas forslag til vedtektsendringer slik at rådsforsamlingen ikke kobles helt ut av saker om omdanning.

Forslag til vedtak:

1. Bystyret anmoder om at vedtektenes § 10 endres slik at den lyder:
2. Stiftelsen skal oppløses når lovens krav til oppløsning foreligger.
3. Før styret treffer vedtak om søknad til Stiftelsestilsynet om omdanning, skal saken legges frem for rådsforsamlingen til uttalelse.

Tor Sommerseth
rådmann

Kristin T. Andresen
organisasjonsdirektør

Trykte vedlegg: Ingen

Bakgrunn for saken :

Cultivas styre vedtok 11.10.2010 å søke vedtektene § 10 endret slik:

"Stiftelsen skal oppløses når lovens krav til oppløsning foreligger".

Dagens § 10 lyder til sammenligning:

"Stiftelsen skal oppløses når lovens krav til oppløsning foreligger, eller et innstilling fra mer enn to tredjedeler av rådsforsamlingens representanter. Fem av de syv representantene som er valgt av bystyret skal ha stemt for oppløsning.

Etter innstilling fra to tredjedeler av rådsforsamlingens representanter, kan styret søke stiftelsen omdannet. Hvis omdannelsen vil kunne få virkning for stiftelsens formålsparagraf, skal fem av de syv representantene som er valgt av bystyret ha stemt for ordningen."

Styrets forslag til endring har bakgrunn i Lotteri- og stiftelsestilsynets vedtak 2 juni 2010 om deling av Cultiva. Her heter det blant annet:

Da oppretter utgjør flertallet av representantene i rådsforsamlingen, finner Stiftelsestilsynet at vedtektene § 10 er i strid med stiftelsesloven jf stiftelsesloven § 48.

Det følger da av stiftelsesloven § 48 første ledd at omdanningskompetansen dermed ligger til Stiftelsestilsynet. Vedtak om omdanning vil da måtte treffes av Stiftelsestilsynet.

Som det fremkommer av notatet som kommunens juridiske rådgiver har utarbeidet har han en annen oppfatning enn stiftelsestilsynet når det gjelder tolkningen av vedtektenes § 10. Betydningen av dagens § 10 er at rådsforsamlingen trekkes inn som et ledd i den interne saksbehandlingen og at selve omdanningsmyndigheten ligger hos Stiftelsestilsynet. Se pkt 3 – 5 i notatet. Hans konklusjon er likevel at vedtektene må endres, men av en annen grunn enn den som Stiftelsestilsynet og Cultiva oppgir – se pkt 4 i vedlagte notat. Det følger nemlig av stiftelsesloven § 36 at en stiftelse kan ha et organ tilsvarende rådsforsamlingen men at den myndigheten som er lagt til rådsforsamlingen i Cultiva er i strid med stiftelseslovens bestemmelser.

Når det gjelder selve forslaget til vedtektsendringen er anbefalingen at Cultivas forslag til endring av vedtektene § 10 får følgende tillegg:

"Før styret treffer vedtak om søknad til Stiftelsestilsynet om omdanning, skal saken legges fram for rådsforsamlingen til uttalelse".

Begrunnelsen for dette er at kommunens interesser kan bli skadelidende ved å kople rådsforsamlingen helt ut av saker om omdanning slik det er foreslått av Cultiva. Rådmannen slutter seg til den vurderingen og viser særlig til pkt 5 i notatet. På den måten sikrer man at rådsforsamlingen fremdeles har en rolle i den interne saksbehandlingen ved en eventuell omdanning av stiftelsen.

Punkt 33/11: Ny politisk styringsmodell for Knutepunkt Sørlandet

Bilag

Saksprotokoll

Dato: 21.03.2011
Saksnr.: 201103743-1
Arkivkode E: 046
Saksbehandler: Kristin Tofte Andresen

Saksgang
Formannskapet
Bystyret

Møtedato
30.03.2011
13.04.2011

Ny politisk styringsmodell for Knutepunkt Sørlandet

Sammendrag:

Knutepunkt Sørlandets politiske arbeidsutvalg (AU) fattet den 9. september vedtak om å nedsette en politisk arbeidsgruppe for å avklare hver enkelt kommunes ambisjoner, samarbeidsønsker og –former i forhold til Knutepunkt Sørlandet samarbeidet. Arbeidsgruppen ble også bedt om å utforme ev forslag til endring av styringsmodell for Knutepunkt Sørlandet.

Arbeidsgruppen legger til grunn at Knutepunkt Sørlandet samarbeidet er kommunenes prioriterte strategi for å utvikle kommunene og sikre næringslivet og de som bor i regionen et så godt og effektivt tjenestetilbud som mulig jfr viljeserklæringen fra 1997¹.

Arbeidsgruppen mener at intensjoner og forutsetninger for etablering av representantskapet bestående av 43 representanter ikke har vært til stede. I det ligger at modellen ble gitt en robusthet for å kunne utvide samarbeidet til nye oppgaver og eventuelt overføre myndighet på enkelte områder. Det har ikke blitt fulgt opp og signaler tyder heller ikke på at flertallet av kommunestyrene er opptatt av dette. Det innebærer at man i Knutepunkt Sørlandet har utviklet et verktøy som ikke benyttes som tiltenkt.

Den nedsatte politiske arbeidsgruppen tilrår derfor at representantskapet og arbeidsutvalget avvikles og erstattes av et styre bestående av 7 ordførere med virkning fra 01.01.2012. Da

---

¹ Vedlegg 3

AU behandlet saken 26.11 ble det tilføyd at styret også skal bestå av 2 representanter for de ansatte. Representantskapet behandlet saken 2.12².

Endringen påvirker ikke samarbeidet kommunene i mellom. Alle pågående samarbeidsprosjekter fortsetter som tidligere, og nye initiativ vil hele tiden vurderes med det formål å gi kommunenes innbyggere bedre tjenester. Endringen som gjøres er derfor en naturlig organisatorisk endring, med formål å forenkle det politiske arbeidet mellom kommunene i Knutepunkt Sørlandet.

Styret skal ha myndighet til å treffe avgjørelser i saker som gjelder samarbeidet og dets virksomhet. Dette er i tråd med hva som kan tillegges et styre som opprettes etter kommunelovens §27. Det tilrettelegges for økt kommunikasjon mellom styret og andre regionråd i Agder. Det gjennomføres felles formannskapsmøte minst en gang pr. år fra 2012.

Kommunestyrene tilrås å oppnevne ordførerne i eierkommunene som representantskap for Kristiansandsregionen brann og redning IKS fra 01.01.2012.

Forslag til vedtak:

1. Representantskapet for Knutepunkt Sørlandet og AU avvikles fra 01.01.2012 og erstattes fra samme tidspunkt av et styre bestående av ordførerne i Knutepunkt Sørlandet kommunene og 2 representanter for de ansatte
2. Samarbeidet organiseres fortsatt med hjemmel i kommunelovens §27
3. Det innføres felles årsprogram for 2011 og 4-årig strategisk handlingsplan fra 2012 for å styrke kobling mellom styret, rådmannsutvalg, sekretariat, tjenestenettverk og beslutningsprosesser i kommunene.
4. Det avholdes felles formannskapsmøte i Knutepunkt Sørlandet minst en gang pr. år
5. Forslag til nye vedtekter for Knutepunkt Sørlandet vedtas med virkning fra 01.01.2012.

Tor Sommerseth
rådmann

Kristin T. Andresen
organisasjonsdirektør

Vedlegg: 4

- Særutskrift fullført saksbehandling i Knutepunkt Sørlandet
- Forslag til nye vedtekter for Knutepunkt Sørlandet fra 01.01.2012
- Viljeserklæringen fra 1997
- Særutskrift observatørstatus.

Utrykte vedlegg: 3

- Strategisk handlingsplan 2011 – 2014 (med årsplan 2011)
- Personalpolitisk omstillingsplan for Knutepunkt Sørlandet
- Vedtekter for Knutepunkt Sørlandet fra 01.01.2008.

---

² Vedlegg 1

Saksutredning

Innledning

Knutepunkt Sørlandets politiske arbeidsutvalg (AU) fattet den 9. september vedtak om å nedsette en politisk arbeidsgruppe bestående av ordfører Per Sigurd Sørensen, ordfører Johnny Greibesland, ordfører Torhild Bransdal og ordfører Ole-Magne Omdal. Daglig leder Kjell A Kristiansen ble valgt som sekretær for arbeidsgruppen.

Arbeidsgruppen ble gitt i ansvar å utarbeide innhold, milepæler og tidsplan for en prosess hvor hver enkelt kommunes ambisjoner, samarbeidsønsker og –former tydeliggjøres i forhold til Knutepunkt Sørlandet (KnpS) samarbeidet. Arbeidsgruppen ble også bedt om å utforme ev forslag til endring av styringsmodell for Knutepunkt Sørlandet.

Arbeidsgruppen gjennomførte et møte onsdag 20. oktober. Det er enighet i arbeidsgruppen om situasjonen og hvilke grep som bør gjøres for å tilrettelegge for gode politiske og administrative samarbeidsprosesser fremover. AU ble gitt en orientering i anledning sitt møte den 22. oktober og det er også fulgt opp med tilsvarende informasjon til respektive formannskap.

Funksjonell region

KnpS er en sammenhengende bo- og serviceregion som konkurrerer om den samme arbeidskraften. Regionens funksjonalitet, størrelse og klare senterstruktur er en vesentlig styrke for samarbeidet og mulighetsrommet. Kristiansand er et naturlig senter som landsdelshovedstad og kommunene bygger i hovedsak sitt samarbeid på faste partnere i KnpS regionen. Samlet utgjør regionen mer enn 125 000 innbyggere og er på størrelse med Stavanger. Fylkesgrensen som går tvers gjennom regionen er en utfordring i samhandlingen med fylkeskommunen og fylkesmannsembetet som krever kordinerte regionale aktører.

Den politiske arbeidsgruppen legger til grunn nåværende hensikt med samarbeidet. Det vil si at styringsmodellen og prioriterte samarbeid skal bidra til å utvikle kommunene og sikre næringslivet og de som bor i regionen et så godt og effektivt tjenestetilbud som mulig.

Politisk styringsmodell

På oppdrag fra Kommunenes Sentralforbund gjennomførte ECON analyse AS våren 2006 en undersøkelse om interkommunalt samarbeid blant kommunestyrerepresentantene i Knutepunktet Sørlandet kommunene. Det ble undersøkt hvordan medlemmene av kommunestyrene oppfattet styringen av interkommunalt samarbeid.

De tre viktigste fordelene som ble nevnt var (rangert):

1. Kompetansegevinster
2. Bedre kvalitet
3. Økonomisk innsparing.

De tre viktigste ulempene som ble nevnt var (rangert):

1. Manglende politisk styring
2. Dårligere tilgjengelighet
3. Manglende beslutningskraft.

Econ rapporten ble benyttet som innspill til en politisk arbeidsgruppe som på bakgrunn av et oppdrag fra kommunestyrene fremmet en anbefaling høsten 2006 om å etablere ny politisk styringsmodell for Knutepunkt Sørlandet samarbeidet fra 2008. Anbefalingen innebar at samarbeidet ikke lenger skulle ledes av et styre bestående av ordførerne, men av et representantskap med 43 folkevalgte fra deltakerkommunene. Representantene ble fordelt ut fra innbyggertall og areal, i tillegg til 3 medlemmer fra hver kommune. Arbeidsgruppen var opptatt av å gi modellen en robusthet som ville gjøre det lettere dersom kommunestyrene ønsker å utvide samarbeidet til nye oppgaver eventuelt overføring av myndighetsutøvelse på

enkelte områder. Det ble også pekt på muligheten for å bedre oversikt og styring over eksisterende interkommunalt samarbeid.

Representantskapsmodellen med 43 representanter valgt av kommunestyrene har vært virksomt i tre år. Den politiske arbeidsgruppen bestående av de fire ordførerne konstaterer at intensjonen og forutsetningene for etableringen av representantskapet ikke har vært tilstede. I det ligger at modellen ble gitt en robusthet for å kunne utvide samarbeidet til nye oppgaver og eventuelt overføre myndighet på enkelte områder. Det har ikke blitt fulgt opp og signaler tyder heller ikke på at flertallet av kommunestyrene er opptatt av dette. Det innebærer at man i KnpS har utviklet et verktøy som ikke benyttes som tiltenkt.

Den politiske arbeidsgruppen tilrår derfor at representantskapet avvikles fra 01.01.2012. Som konsekvens av en slik endring anbefaler arbeidsgruppen i tillegg at:

- AU avvikles fra 01.01.2012.
- Det etableres som øverste organ i Knutepunkt Sørlandet et styre bestående av 7 ordførere fra 01.01.2012.
- Styrets skal ha myndighet til å treffe avgjørelser i saker som gjelder samarbeidet og dets virksomhet. Styret kan oppnevne underutvalg og delegerer myndighet til disse i forbindelse med den daglige drift av samarbeidet eller i forbindelse med enkeltoppgaver.
- Styret bistår kommunestyrene med å sikre bedre oversikt, kompetanseutvikling og politisk styring over eksisterende interkommunale samarbeid.
- Det tilrettelegges for økt kommunikasjon mellom styret og andre regionråd i Agder.
- Det gjennomføres felles formannskapsmøte minst en gang pr. år fra 2012.
- Sekretariatet tilrettelegger for at nåværende norm for fellesmøte ordførere og rådmenn videreføres. Rådmennene gis møte- og talerett i styremøtene
- Nåværende representantskap for Knutepunkt Sørlandet og representantskap for Kristiansandsregionen brann og redning IKS (KBR) består av de samme representantene (unntak Iveland kommune som ikke er med i KBR). Kommunestyrene tilrår å oppnevne ordførerne i eierkommunene som representantskap for KBR fra 01.01.2012 og at selskapsavtalen endres i samsvar med dette.

Da AU behandlet saken 26.11 ble det tilføyd at ved behandling av saker som angår forholdet mellom deltakerkommunene og de kommunalt ansatte, skal to representanter for de ansattes organisasjoner tiltre styret med fulle rettigheter. Kml. § 25 gjelder tilsvarende.

Endringen av den politiske styringsmodellen påvirker ikke samarbeidet kommunene i mellom. Alle pågående samarbeidsprosjekter fortsetter som tidligere, og nye initiativ vil hele tiden vurderes med det formål å gi kommunenes innbyggere bedre tjenester. Endringen som gjøres er derfor en naturlig organisatorisk endring, med formål å forenkle det politiske arbeidet mellom kommunene i Knutepunkt Sørlandet.

Samarbeidet med Vest-Agder og Aust-Agder fylkeskommuner er viktig blant annet i forhold til gjennomføringen av Regionplan 2020, og fylkesordførerne inviteres som observatører i styret med talerett. jfr styrevedtak 4. mai 2006.

Nåværende organisering av ATP utvalget påvirkes ikke av endringene og videreføres som nå. Samarbeidsavtalen har henvisninger til nåværende politiske styringsmodell i Knutepunkt Sørlandet og nødvendige justeringer gjøres når ny modell trer i kraft.

Administrativ styringsmodell

Det administrative samarbeidet har fra 2007 styrket fokus på tjenesteutvikling i tjenestnettverk og med et avklart grensesnitt i forhold til ATP samarbeidet. Rådmannsutvalget har derfor sammen med daglig leder prioritert tiltak som kan styrke den administrative styringsmodellen i Knutepunkt Sørlandet og dennes kobling mot administrative og politiske

beslutningsprosesser i kommunene. I samsvar med anbefalinger etter en undersøkelse i nettverk og prosjekter i 2009, er det utarbeidet målsettinger og mal for felles strategisk handlingsplan 2012 – 2015 og årshjul knyttet til utarbeidelsen av denne. Etter samme mal er det vedtatt årsprogram for 2011 som en overgangsordning. Som innspill til årshjulsprosess benyttes regionstatistikk utarbeidet av Kristiansand kommune og KOSTRA styringsdata som utarbeides av økonominettverket med bistand fra KS. Ved innføring av denne arbeidsformen med direkte kobling mot kommunenes egne budsjett- og handlingsplanprosesser, avbøtes ulempene som fremgår av ECON rapporten i 2006. Når kommunene behandler felles strategisk handlingsplan som del av egen budsjett og handlingsprogram prosess avklares hver enkelt kommunes ambisjoner, samarbeidsønsker og –former påfølgende år og i forhold til planperioden.

Samarbeidet med Vest-Agder og Aust-Agder fylkeskommuner er viktig og begge fylkesrådmennene deltar som faste medlemmer i rådmannsutvalget. På denne bakgrunn anbefaler den politiske arbeidsgruppen at:

Den etablerte administrative styringsmodellen gjennomføres etter den modell som nå er utarbeidet og der videreutvikling avklares mellom rådmannsutvalg og daglig leder. Etablering av felles årsprogram for 2011 og 4-årig strategisk handlingsplan fra 2012³ skal bidra å styrke kobling mellom styret, rådmannsutvalg, sekretariat, tjenestenettverk og beslutningsprosesser i kommunene.

I henhold til Hovedavtalen har kommunene ansvar for å ivareta drøftings- og informasjonsplikten. Det påhviler rådmennene et særskilt ansvar for å informere regelmessig internt i egen kommune om saker på dagsorden i Knutepunkt Sørlandet. Som supplement gis daglig leder et særskilt ansvar for dialog og informasjon med felles representanter for hovedsammenslutningene. Økt medinnflytelse ivaretas i nettverk og prosjekter. Personalpolitisk omstillingsplan⁴ for Knutepunkt Sørlandet ble vedtatt i AU 28. april 2009 og beskriver hvordan omstillingsprosesser skal gjennomføres.

Habilitet

Ot.prp. nr. 50, habilitet for styremedlemmer mv. i offentlig heleide selskaper, er vedtatt iverksatt fra neste valgperiode. Det innebærer at habilitetsreglene er skjerpet for offentlige tjenestemenn og folkevalgte som også er leder eller medlem av styre eller bedriftsforsamling i offentlig heleide selskaper. Etter gjeldende rett er en tjenestemann eller folkevalgt inhabil til å behandle saker hvis hun eller han er leder eller har ledende stilling, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamlingen for et selskap som er part i saken. Dette gjelder likevel ikke hvis selskapet eies helt ut av stat eller kommune (offentlig heleide selskaper). Endringen fra neste valgperiode opphever unntaket for offentlig heleide selskaper i forvaltningsloven § 6 første ledd bokstav e. Forslaget innebærer at inhabilitet automatisk vil inntre for tjenestemenn eller folkevalgte, som også er ledere eller medlemmer av styre eller bedriftsforsamling i offentlig heleide selskaper, når saker hvor selskapet er part skal behandles i folkevalgte organer eller administrasjonen i kommunen.

Departementet har imidlertid i Ot.prp. nr. 50 vist til at regionråd som er opprettet med hjemmel i kommuneloven § 27 ofte er løst organisert og har ikke blitt tillagt beslutningskompetanse, og at lovendringen ikke vil ha betydning for disse. For Knutepunkt Sørlandet som er organisert som et eget rettssubjekt, er vilkåret om "løst organisert" ikke tilstede. men i henhold til forslag til nye vedtekter for Knutepunkt Sørlandet fra 01.01.2012, er styret ikke tillagt beslutningskompetanse ut over forhold som gjelder samarbeidet og dets virksomhet.

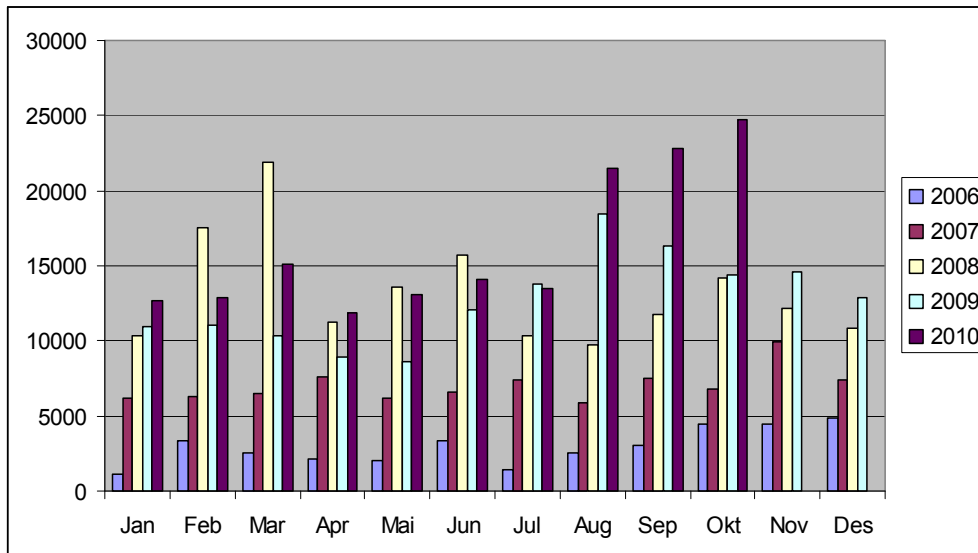
³ Årsprogram for 2011 og 4-årig strategisk handlingsplan fra 2012 er utrykt vedlegg til saken.

⁴ Personalpolitisk omstillingsplan for Knutepunkt Sørlandet er utrykt vedlegg til saken.

Dette tilsier at lovendringen ikke skulle gjelde for Knutepunkt Sørlandet samarbeidet , men det at det er organisert som eget rettssubjekt tilsier imidlertid at lovendingen likevel vil få betydning for Knutepunkt Sørlandet. Det knytter seg imidlertid noe usikkerhet til dette, og er derfor et forhold en må komme tilbake til etter hvert som regionråd og kommuner får mer erfaring med endringen. Som utgangspunkt må det legges til grunn at lovendringen vil gjelde også for Knutepunkt Sørlandet som følge den av organiseringsmodellen som er valgt.

Kommunikasjon

Knutepunkt Sørlandet har hatt egen hjemmeside fra 2006. Oppmerksomheten i forhold til denne har økt i perioden januar 2006 – oktober 2010 jfr diagrammet nedenfor.

Det er utfordrende å gjøre et godt kommunikasjonsarbeid innenfor en kommune. Dermed blir det også en stor utfordring å få til godt kommunikasjonsarbeid i, på tvers av og mellom sju samarbeidskommuner, på politisk og administrativt nivå. Det byr på en rekke utfordringer, av teknisk, ressursmessig og organisatoriske art. Det er viktig at sekretariatet i Knutepunkt Sørlandet tilrettelegger for god kommunikasjon mellom nettverk, prosjekter og kommunene. Hovedmålgruppen vil være politikere og ansatte i kommunene, spesielt ansatte som deltar i nettverk og prosjekter i KnpS. Aktiv bruk av hjemmesiden vil medvirke til at innbyggere og andre kan holde seg orientert om samarbeidet.

Økonomi

Hver kommune bevilger for tiden kr. 29 pr. innbygger som kontingent til Knutepunkt Sørlandet. Kontingenten har vært den samme de to siste årene uten årlig deflator korreksjon. I tillegg mottas betydelige tilskudd fra bl.a. Fylkesmannen i begge fylkene og internasjonale prosjekter. Hoveddelen av kontingenten og tilskudd tilføres utviklingsprosjekter og prosesser som foregår i tjenestenettverk og prioriterte prosjekter. Den faste bemanningen i sekretariatet har vært den samme i flere år, det vil si 2 heltidsstillinger som anvendes mye i prosjekter og en sekretærfunksjon i 30% stilling.

Vedtekter

Vedtekter⁵ for Knutepunkt Sørlandet justeres i samsvar med dette og nytt forslag med virkning fra 01.01.2012 er vedlegg til saksutredningen.

Vedlegg: som anført

⁵ Gjeldende vedtekter for Knutepunkt Sørlandet fra 01.01.2008 er uttrykt vedlegg til saksutredningen.

Vedlegg 1 felles saksutredning 12.01.2011:

SÆRUTSKRIFT REPRESENTANTSKAPET

Torsdag 2. desember – sak 09/10

Ny politisk styringsmodell fra 2012 – endring av vedtekter

Fullført saksbehandling

12.11.10	Rådmannsutvalget
26.11.10	AU
02.12.10	Representantskapet
1. kvartal 2011	By- og kommunestyrene i Knutepunkt Sørlandet kommunene.

Fra rådmannsutvalgets behandling 12.11

Daglig leder innledet med å vise til at saken etter utsendelse er kvalitetssikret juridisk med KS v/advokat Erna Larsen. Det ble utlevert avtrykk av et notat fra daglig leder til rådmannsutvalget som oppsummerte kvalitetssikringen.

Saksfremstillingen og forslag til vedtekter vil bli justert i samsvar med juridisk rådgivning fra KS Agder før saken sendes AU og representantskapet.

Fra rådmannsutvalgets kvalitetssikring av saksfremstilling og forslag til vedtak fremkom en anbefaling til AU om å drøfte:
ordlyden i §2 om formål
funksjonstid jfr §3-1
krav om enstemmighet jfr avsnitt 1 i § 5-1 om utvidelse
krav om enstemmighet jfr § 6 om vedtektsendringer.

Fra AU's behandling 26.11

Varaordfører Tor Audun Danielsen la frem forslag om at pkt. 1 i forslag til vedtak i felles saksutredning om sammensetning av styret tilføyes ”..og to representanter for de ansatte”.

Leder av AU viste på bakgrunn av dette innspillet til at det i vedtekter for perioden 2006-2007 var tilføyd under §3-1 slik formulering om ansattes representasjon i styret (*kursiv*);

Ved behandling av saker som angår forholdet mellom deltakerkommunene og de kommunalt ansatte skal to representanter for de ansattes organisasjoner tiltre styret med fulle rettigheter. Kml. § 25 gjelder tilsvarende.

AU drøftet forslaget fra Tor Audun Danielsen og en eventuell tilføyelse i det fremlagte forslag til nye vedtekter som vist til av politisk leder.

Oppsummeringen avklarte at AU er enig i forslag til justering av pkt. 1 i felles saksutredning, som etter dette lyder (*kursiv*);

1. Representantskapet for Knutepunkt Sørlandet og AU avvikles fra 01.01.2012 og erstattes fra samme tidspunkt av et styre bestående av ordførerne i Knutepunkt Sørlandet kommunene og 2 representanter for de ansatte.

Oppsummeringen avklarte også at forståelsen av denne enigheten kommer klart til uttrykk ved at § 3-1 i det fremlagte forslag til vedtekter suppleres med formuleringen (*kursiv*):

Ved behandling av saker som angår forholdet mellom deltakerkommunene og de kommunalt ansatte skal to representanter for de ansattes organisasjoner tiltre styret med fulle rettigheter. Kml. § 25 gjelder tilsvarende.

AU peker på at endringen av politisk styringsmodell ikke påvirker samarbeidet kommunene i mellom. Erfaringer har vist at ambisjonene med Knutepunkt Sørlandet er vanskelig å gjennomføre med nåværende modell. Endringen som gjøres er en nødvendig organisatorisk tilpasning, med formål å forenkle gjennomføringen av samarbeid mellom kommunene i Knutepunkt Sørlandet og omgivelsene for øvrig.

Daglig leder ble bedt om å justere saksfremlegget til representantskapet i samsvar med dette.

Fra representantskapets behandling 02.12

I samsvar med det fremlagte forslag fattet representantskapet slikt

ENSTEMMIG VEDTAK

Representantskapet slutter seg til saksutredning ny politisk styringsmodell fra 2012 med endring av vedtekter og at saken oversendes til behandling i by- og kommunestyrene i Knutepunkt Sørlandet kommunene.

Fylkeshuset i Kristiansand 2. desember 2010

Kjell A Kristiansen
Daglig leder Knutepunkt Sørlandet

Vedlegg: 0

Vedlegg 2 felles saksutredning 12.01.2011:

Forslag til nye vedtekter for Knutepunkt Sørlandet fra 01.01.2012

§ 1 Interkommunalt samarbeid

Knutepunkt Sørlandet (KnpS) er et interkommunalt samarbeid mellom kommunene Birkenes, Iveland, Kristiansand, Lillesand, Songdalen, Søgne og Vennesla.

Samarbeidet er organisert med hjemmel i kommunelovens § 27.

KnpS er et eget rettssubjekt.

§ 2 Formål

KnpS skal samordne interkommunalt samarbeid mellom deltagerkommunene, og skal arbeide aktivt for å fremme tiltak som skaper effektive og gode løsninger for innbyggerne og næringslivet.

§ 3 Organisering

§ 3-1 Styret

KnpS ledes av et styre som består av den til enhver tid fungerende ordfører i hver deltakerkommune. Som personlig vararepresentant oppnevnes de respektive varaordførere.

Styret velger selv leder og nestleder og fastsetter funksjonstid for disse.

Leder av rådmannsutvalget har, jfr. §3-5, møte- og forslagsrett i styret.

Medlemmene av rådmannsutvalget har møte- og talerett i styret.

Styret fastsetter selv sine møter. Møteplan fastsettes for ½ år av gangen. Innkalling til styrets møter skal skje skriftlig og med minst 8 dagers varsel. Innkalling skal inneholde saksliste over de saker som skal behandles.

Styret gjør sine vedtak i møtet under ledelse av leder eller nestleder, eller dersom begge har forfall, tiltrer en møteleder som velges blant styrets medlemmer. Gyldige vedtak kan ikke gjøres uten at minst halvparten av styrets medlemmer er til stede. Vedtakene gjøres med vanlig flertall av de stemmer som er avgitt. Står stemmetallet likt avgjør leders stemme.

Fylkesordførerne fra Aust- og Vest-Agder har observatørstatus i styret med talerett.

Ved behandling av saker som angår forholdet mellom deltakerkommunene og de kommunalt ansatte skal to representanter for de ansattes organisasjoner tiltre styret med fulle rettigheter. Kml. § 25 gjelder tilsvarende.

Styret kan ved alle møter innkalle representanter for aktuelle tjenesteområder, organisasjoner mv. Disse har ikke stemmerett.

§ 3-2 Styrets rettigheter og plikter

Styret skal sette politisk dagsorden for samarbeidet mellom kommunene.

Styret skal ha kunnskap om forhold som gjelder regionens utvikling og tilrettelegger for økt kommunikasjon med andre regioner i Agder.

Styret skal holde seg løpende orientert om samarbeidet mellom kommunene, både oppgaver det samarbeides om, samt praktisk og administrativ gjennomføring.

Styret har myndighet til å treffe avgjørelser i saker som gjelder samarbeidet og dets virksomhet.

Styret fastsetter budsjettet og avlegger rapport med regnskap innen 1. april hvert år.

Styret forpliktes utad ved underskrift av styrets leder med tillegg av en person utpekt av styret.

Innenfor budsjettet rammer kan styret ansette daglig leder/sekretariat og engasjere regnskapsfører og annen nødvendig bistand for å løse daglige arbeidsoppgaver eller oppgaver knyttet til gjennomføringen av samarbeidets formål.

Styret vedtar stillingsbeskrivelse for daglig leder.

Styret kan oppnevne underutvalg og delegerer myndighet til disse i forbindelse med den daglige drift av samarbeider eller i forbindelse med enkeltoppgaver.

§ 3-3 Kristiansandsregionen Areal- og transportutvalg

Knps har et areal- og transportutvalg. Areal- og transportutvalgets oppgaver og organisering fremgår av egen samarbeidsavtale mellom Knps og Vest-Agder og Aust-Agder fylkeskommuner.

Fylkeskommunenes representanter i utvalget skal velges av styret etter forslag fra fylkeskommunene.

Kommunenes representanter skal velges av styret etter forslag fra kommunene.

Areal og transportutvalget velger selv sin leder og nestleder.

§ 3-4 Rådmannsutvalget og øvrige administrative bestemmelser

Rådmennene i deltakerkommunene utgjør Knps administrative samarbeidsorgan. Rådmennene utpeker selv sin varamann.

Fylkesrådmennene fra Aust- og Vest-Agder er faste deltakere i samarbeidsorganet. Hovedregelen er at rådmannsutvalget har ansvar for å behandle saker til styret og utarbeider sammen med daglig leder forslag til strategisk handlingsplan med årsplan og budsjett.

Koordinert innstilling i saker delegert til Kristiansandsregionens ATP-utvalg gis av sekretariatet for ATP – utvalget.

Rådmannsutvalget supplert med fylkesrådmennene innstiller etter forslag fra sekretariatet for ATP - utvalget til ATP-utvalget i saker som skal sluttbehandles i kommunestyrene og fylkestingene.

Sekretariatet i KnpS fremmer saker som skal til rådmannsutvalget.

Utvalget velger selv leder og nestleder og fastsetter funksjonstid for disse.

Leder av rådmannsutvalget har møte- og forslagsrett i styret og øvrige utvalg.

Medlemmene av rådmannsutvalget har møte- og talerett i styret og øvrige utvalg.

§ 3-5 Daglig leder

Daglig leder tilsettes av styret.

Daglig leder ivaretar den daglige ledelse av KnpS, og har ansvaret for at oppgaver utføres i overensstemmelse med vedtak fattet av styret.

Daglig leder deltar i rådmannsutvalgets møter med tale-, forslag- og stemmerett.

Daglig leder er sekretær for rådmannsutvalget og styret.

Daglig leder skal forberede og tilrå i de saker som rådmannsutvalget skal legge frem for styret, og er ansvarlig for å iverksette politiske vedtak.

Daglig leder har et særskilt ansvar for dialog og informasjon med felles representanter for hovedsammenslutningene.

§ 3-6 Medbestemmelsen

Knutepunkt Sørlandet skal følge bestemmelsene i Hovedavtalen.

§ 4 Fordeling av økonomisk ansvar

Deltakerkommunene forplikter seg til årlig å innbetale et likt beløp pr innbygger til dekning av kostnadene ved samarbeidet. Beløpet fastsettes for minimum 1 år av gangen og må godkjennes av by-/kommunestyrene i deltagerkommunene.

Øvrige driftsinntekter kan være tilskudd fra stat, fylkeskommune eller organisasjoner.

KnpS kan ikke oppta lån. KnpS kan heller ikke på annen måte pådra deltagerkommunene økonomiske forpliktelser ut over det årlige bidrag som forutsettes innbetalt, jf ovenfor.

§ 5 Endring av organisasjonsform

§ 5-1 Utvidelse av samarbeidet

Nye kommuner kan innlemmes i samarbeidet. En utvidelse krever tilslutning fra samtlige deltagerkommuner.

KnpS kan inngå samarbeidsavtaler med stat og fylkeskommuner på konkrete oppgaveområder.

§ 5-2 Uttreden/oppløsning

Den enkelte kommune kan med ett års skriftlig varsel si opp sitt deltakerforhold og kreve seg utløst fra samarbeidet. Uttreden reguleres av kommunelovens bestemmelser (kap 5).

Den uttredende kommunen vil fortsette å hefte for sin andel av økonomiske forpliktelser som påføres frem til uttreden trer i kraft.

Oppløsning av KnpS kan bare skje dersom samtlige kommune-/bystyrer har fattet prinsippvedtak om dette.

§ 6 Vedtektsendringer

Endringer må vedtas likelydende i kommune-/bystyrene i de deltagende kommuner.

§ 7 Tvist

Tvist om forståelsen av disse vedtekter eller forhold som utledes av vedtektene avgjøres med bindende virkning av en voldgiftsnemnd på tre medlemmer oppnevnt av fylkesmannen i Vest-Agder. Med alminnelig flertall kan styret vedta at tvister mellom KnpS og en eller flere av deltagerkommunene skal behandles på samme måte.

§ 8 Klagebestemmelser

Eventuell klage på vedtak fattet av personer/organer etter delegert fullmakt fra Styret, sendes Styret for endelig vedtak.

§ 9 Ikrafttredelse

1. januar 2012.

Utdrag av gjeldende vedtekter (Paragrafer hvor det foreslås endringer)

§ 3-1 Representantskapet

Knps ledes av et representantskap på 43 medlemmer.

Representantskapets medlemmer velges av deltakerkommunene.

Hver deltakerkommune deltar med minst 3 representanter. Øvrige representanter fordeles ut fra antall innbyggere og areal etter de samme prinsipper som fordeling av stortingsmandater.

Representantskapets medlemmer oppnevnes av det enkelte kommunestyre ved forholdstallsvalg.

Ordføreren må være en av dem som velges fra deltakerkommunene.

Hver kommune velger vararepresentanter.

Kommunene etterstreber kjønnsmessig balanse blant sine representanter, jfr. kravet i kommunelovens §36 om listeforslag ved forholdstallsvalg.

Etter innstilling fra arbeidsutvalget velger representantskapet selv sin leder og nestleder. Leder og nestleder velges for 4 år om gangen og bytter posisjon halvveis i perioden. Vervene ruller mellom kommunene.

Leder av rådmannsutvalget har møte- og forslagsrett i representantskapet

Representantskapet fastsetter selv sine møter. Møteplan fastsettes for ½ år av gangen. Innkalling til representantskapets møter skal skje skriftlig og med minst 8 dagers varsel. Innkalling skal inneholde sakliste over de saker som skal behandles.

Representantskapet gjør sine vedtak i møtet under ledelse av leder eller nestleder, eller dersom begge har forfall, tiltrer en møteleder som velges blant styrets medlemmer. Gyldige vedtak kan ikke gjøres uten at minst halvparten av representantskapets medlemmer er til stede. Vedtakene gjøres med vanlig flertall av de stemmer som er avgitt. Står stemmetallet likt avgjør leders stemme.

Representantskapet kan ved alle møter innkalle representanter for aktuelle tjenesteområder, organisasjoner mv. Disse har ikke stemmerett.

§ 3-2 Representantskapets rettigheter og plikter

Representantskapet skal sette politisk dagsorden for samarbeidet mellom kommunene.

Representantskapet skal vedta overordnede prinsipper for samarbeidet mellom kommunene.

Representantskapet har myndighet til å treffe avgjørelser i saker som gjelder samarbeidet og dets virksomhet.

Representantskapet fastsetter budsjettet og avlegger rapport med regnskap innen 1. mars hvert år.

Representantskapet forpliktes utad ved underskrift av representantskapets leder med tillegg av en person utpekt av representantskapet. De samme personer kan i nødvendig utstrekning gi spesialfullmakter.

Representantskapet kan oppnevne underutvalg og delegerer myndighet til disse i forbindelse med den daglige drift av samarbeider eller i forbindelse med enkeltoppgaver.

§ 3-3 Arbeidsutvalget

Arbeidsutvalget består av den til enhver tid fungerende ordfører i hver deltakerkommune. Som vararepresentant oppnevnes de respektive varaordførere.

Kristiansand deltar i tillegg med to representanter. Disse velges blant kommunens representanter til representantskapet.

Kjønnsmessig balanse etterstrebes så langt det er mulig jfr. kravet i kommunelovens §36 om at det skal være kjønnsmessig balanse ved valg av medlemmer til kommunal utvalg og nemnder.

De ansattes organisasjoner er representert i arbeidsutvalget med en representant fra hver av de hovedsammenslutningene som til enhver tid er definert som hovedsamarbeidspartnere innen KS's hovedtariffområde. To av disse oppnevnes etter bestemmelsene i kommunelovens kap 4 §25 og Hovedavtalens del B §4, jfr kommunelovens § 25 om partssammensatte utvalg. En ansattes representant fra hver av de øvrige hovedsammenslutningene i KS området kalles inn til alle møter i arbeidsutvalget som observatør.

I saker som angår forholdet mellom deltakerkommunene og de kommunalt ansatte har representanter for de ansattes organisasjoner oppnevnt etter bestemmelsene i kommunelovens kap 4 §25 og Hovedavtalens del B §4 fulle rettigheter, jfr kommunelovens § 25 om partssammensatte utvalg. De øvrige representanter for de ansattes organisasjoner har observatørstatus med talerett men ikke forslagsrett, stemmerett eller rett til å gjøre protokolltilføyelser.

De ansattes organisasjoner fratrer i saker som ikke berører de ansatte.

Fylkesordførerne fra Aust- og Vest-Agder har observatørstatus i arbeidsutvalget med talerett.

Representantskapets leder og nestleder har samme funksjon i arbeidsutvalget.

Leder av rådmannsutvalget har møte- og forslagsrett i arbeidsutvalget.

Arbeidsutvalget fastsetter selv sine møter. Møteplan fastsettes for ½ år av gangen. Innkalling til arbeidsutvalgets møter skal skje skriftlig og med minst 14 dagers varsel. Innkalling skal inneholde sakliste over de saker som skal behandles.

Arbeidsutvalget gjør sine vedtak i møtet under ledelse av leder eller nestleder, eller dersom begge har forfall, tiltrer en møteleder som velges blant styrets medlemmer. Gyldige vedtak kan ikke gjøres uten at minst halvparten av arbeidsutvalgets medlemmer er til stede. Vedtakene gjøres med vanlig flertall av de stemmer som er avgitt. Står stemmetallet likt avgjør leders stemme.

Arbeidsutvalget kan ved alle arbeidsutvalgsmøter innkalle representanter for aktuelle tjenesteområder, organisasjoner mv. Disse har ikke stemmerett.

§3-4 Arbeidsutvalgets rettigheter og plikter

Arbeidsutvalget skal være arbeidsutvalg for representantskapet.

Arbeidsutvalget skal holde seg løpende orientert om samarbeidet mellom kommunene, både oppgaver det samarbeides om, samt praktisk og administrativ gjennomføring.

Arbeidsutvalget skal ha kunnskap om forhold som gjelder regionens utvikling.

Arbeidsutvalget har bare beslutningsmyndighet innenfor de sakfelt representantskapet har delegert.

Arbeidsutvalget skal være partssammensatt utvalg-administrasjonsutvalg jfr kommunelovens §25 i saker som gjelder forholdet mellom kommunene som arbeidsgiver og de ansatte.

Innenfor budsjettet rammer kan arbeidsutvalget ansette daglig leder/sekretariat og engasjere regnskapsfører og annen nødvendig bistand for å løse daglige arbeidsoppgaver eller oppgaver knyttet til gjennomføringen av samarbeidets formål.

Arbeidsutvalget vedtar stillingsbeskrivelse for daglig leder.

Vedlegg 3 felles saksutredning 12.01.2011:

VILJESERKLÆRING OM INTERKOMMUNALT SAMARBEID I KNUTEPUNKT SØRLANDET

Birkenes, Lillesand, Vennesla, Kristiansand, Søgne og Songdalen⁶ kommuner vil utvide det interkommunale samarbeidet i Knutepunkt Sør-regionen for å utvikle kommunene og sikre innbyggerne i regionen et så godt og effektivt tjenestetilbud som mulig.

Samarbeidet skal utvikles gjennom løpende vurderinger i og blant alle etater og sektorer i kommunene. Aktuelle samarbeidsgrupper/fagsjef-fora skal hvert år foreslå nye samarbeidstiltak.

Ved omorganisering og effektiviseringstiltak og ved nye tiltak skal interkommunalt samarbeid vurderes. Samarbeidsløsninger skal etterstrebes.

Samarbeidstiltakene utover formelle nettverk skal i størst mulig grad formaliseres. Med dette mener vi at det skal fattes politiske eller administrative vedtak eller avtaler som omfatter avklaring av

administrativ eller politisk styring av samarbeidsordningen

ansvar for iverksetting og drift

økonomiske forhold og fordelinger

arbeidsfordeling og bruk av personell

Knutepunkt Sør-samarbeidet skal integreres og synliggjøres i kommunenes planlegging.

Styret i Knutepunkt Sør skal i tillegg til sine egne vedtatte satsingsområder, fungere som koordinerende organ for interkommunalt samarbeid i regionen.

---

⁶ Iveland kommune ble medlem fra 01.01.2006 og deltok ikke i samarbeidet da viljeserklæringen ble vedtatt

Vedlegg 4 felles saksutredning 12.01.2011:

SÆRUTSKRIFT STYRET

Torsdag 4. mai 2006

Sak 17/06

Observatørstatus i styret, fylkesordfører i Aust- og Vest Agder

Styret la i anledning diskusjonen føringer for en innledende dialog med fylkesordførerne om hvorledes vedtaket bør følges opp. Ut over ordinære Knutepunkt Sørlandet saker som drøftes, orienteres om eller realitetsbehandles, bør begge parter ha mulighet for å ta opp og drøfte problemstillinger og saker som angår regionen. Styret ba rådmannsutvalget om et innspill i sakens anledning, og slik at dette drøftes i anledning neste styremøte.

Etter dette ble saken realitetsbehandlet med slikt

ENSTEMMIG VEDTAK

Fylkesordfører i Vest- og Aust Agder inviteres som observatører i styret

Observatørstatus gir talerett men ikke forslagsrett, stemmerett eller rett til å gjøre protokolltilføyelser

Styreleder kan begrense tilstedeværelsen og innsynet på grunn av taushetsplikten eller når andre behov foreligger

Vararepresentant gis samme rettigheter.

Kjell A Kristiansen
Daglig leder Knutepunkt Sørlandet